

Jeton Kelmendi

MANTRA

BIBLIOTEKA

"ADEM
SHKRELI"

Prishtinë - Bruksel

Edition IWA BOGDANI

www.iwabogdani.org

iwabogdani@gmail.com

IWA Bogdani, Brussels – Prishtinë

tel; 0032494464251

Autor:

Jeton Kelmendi

Lexuesi i parë: Bujar Tafa

Editor:

Engjëll I. Berisha

Redaktore & lektore:

Violeta Allmuça

Realizimi kompjuterike:

Bogdani design

Mantra - Gjuha burimore: Sanskrishtja (një nga gjuhët më të vjetra indoevropiane) **Fjala sanskrite: "मन्त्र" (mantra)"manas"** (मन्स) = mendje "tra" (त्र) = mjet, instrument, çlirim ► Pra, do të thotë: "mjet për çlirimin e mendjes".

Jeton Kelmendi

MANTRA

**Bruksel – Prishtinë
2025**

PARAFJALË

Ky libër lindi nga një reflektim i thellë mbi qenien, kohën dhe ndjenjat që na udhëheqin. Poezitë që përmban libri nuk janë thjesht vargje të radhitura për të përshkruar botën, por janë pasqyrimë të shpirtit, ndjesive dhe pyetjeve që mbeten përgjithmonë të hapura.

Me këtë libër, synoj të udhëtoj së bashku me lexuesin në botën e heshtjeve që flasin, të kohës që na shikon dhe të fjalëve që kanë peshë edhe kur nuk shqiptohen. Jeta, sipas meje, është një enigmë e pafundme, ku realiteti dhe iluzioni përzihen vazhdimisht, ku dashuria, mungesa dhe kujtimi marrin forma të ndryshme në varësi të këndvështrimit tonë.

Poezia në këtë vëllim trajton disa nga temat më universale dhe më të ndiera: misterin e ekzistencës, ngjyrat e ndryshme të dashurisë, kalimin e kohës dhe sfidat e shpirtit në përballje me të vërtetat e tij. Ato janë një ftesë për të medituar mbi domethënien e jetës, mbi thellësinë e ndjenjave dhe mbi lidhjet e padukshme që na mbajnë të bashkuar me gjithçka rreth nesh.

Një element i rëndësishëm i poezive që do të gjeni në këtë libër është edhe filozofia që ato mbartin. Shumë prej tyre janë përsiatje mbi natyrën e realitetit, mbi raportin mes fjalës dhe heshtjes, mes kujtesës dhe harresës, mes asaj që është dhe asaj që mund të kishte qenë. Nuk synoj të jap përfundime, por të hap dritare drejt mendimeve të reja.

Frymëzimi im buron nga vetë jeta, nga fragmentet e saj të çmuara, nga humbjet dhe gjetjet, nga hijet që na ndjekin dhe dritat që na udhëheqin. Poezia, për mua, nuk është vetëm një formë arti, por një mënyrë jetese, një rrugë drejt së panjohurës dhe një dialog i përjetshëm me shpirtin.

Kjo parafjalë nuk ka qëllim të shpjegojë poezitë që vijnë, por të ftojë lexuesin që të futet në botën e tyre pa parashikime, pa prituri përgjigje të drejtpërdrejta, por duke u hapur ndaj ndjesive dhe interpretimeve që do të lindin natyrshëm.

Le të fillojë udhëtimi i fjalëve!

JETA KA SHIJE TË PËRZIERA

Rrëfimi i parë

Fëmijëria

Hyra në këtë botë me shpirt të bardhë,
Një fletë e bardhë, pa njolla, pa hije,
Me sytë tek yjet dhe shpresë në zemër,
Çdo hap, një këngë, një ëndërr e dëlirë.

Fëmijëria ishte një kopsht i fshehur,
Ku dhembja e jetës trokiste rrallë,
Por era e malit më fliste gjithnjë,
“Jeta ka shije, shijoje me të gjitha ngjyrat e saj”.

Në shtigjet e fshatit, në rrugën me gurë,
Rritesha mes zërave, mes punës dhe mundit,
Mësova që buka është një dhuratë e madhe,
Se duart e njeriut krijojnë mrekulli.

Por kopshti im s’ ishte i mbrojtur përjetë,
Rebeshi i jetës erdhi pa paralajmëruar,
Robërimi, një peshë mbi shpirt e mbi supe,
Një kohë e vështirë, një plagë për të treguar.

Gjithsesi, në thellësinë e shpirtit tim,
Një zë më thoshte: “Mos e humb besimin,”
Se dhembja ka ngjyrë, si muzgu i largët,
Dhe robërimi shkund shpirtin drejt lirisë.

Fëmijëria më mësoi një të vërtetë:
Jeta s'është gjithnjë një pranverë e artë,
Por çdo stuhi, çdo plagë, çdo lot që rrjedh,
Ç' shije i jep jetës, dhe shpirtit të thellë.

Një fllad i lehtë, një aromë lirie,
Përkund në shpirt çastet e arta të së mirës,
E kuptoj që thellë në secilin kujtim,
Jeta ka shije, është bekim.

Rrëfimi i dytë

Rinia e humbur

8

Disi u rrita, si as vetë nuk e di qysh,
Ama, bëra një frymë më shumë për ditë të tmerrit.
Dhe i munda dhjetra vdekje të mijat.
Dikur kisha vetëm dy gjëra: shpirtin dhe shpresën.
I kisha premtuar vetes ta sjellë në liri.

Kaluan kështu njëzet vjet jetë,
Me shije të ndryshme;
dhimbje, zhgënjim, besim, hare, triumf.
Krejt i kam shijuar shijet e jetës.
Mësova se çdo plagë është një mësim,
Se çdo humbje sjell një fitore të re.

Koha më shpëtoi, por edhe më mbajti rob.
Ende jam këtu, duke luftuar me dilemat e mia,
Duke u kapur pas dritës, qoftë edhe në muzg.

Rinia ime e humbur s' ishte krejt e kotë,
Sepse aty kuptova, jeta ka shije në çdo formë.

Çdo lot që rridhte, më bënte më të fortë,
Secila buzëqeshje më jepte dritë në shpirt.
Dhe tani, kur shikoj pas, kuptoj një të vërtetë:
Jeta është një kopsht me shije të hidhura e të ëmbla,
Dhe unë, një njeri që ende shijon.

Rrëfimi i tretë

Mosha e artë e tutje

Tanimë thinjat u shtuan, emigrimi, edukimi,
Dhe shija e largësisë më ndoqi kudo.
Kur të mirat kishin rrugën e shtruar,
Jeta shijonte krejt ndryshe, një ëndërr e rrallë.

Tanimë jetoj në parashikime,
Jetoj shpejt dhe jetoj hutueshëm.
Çdo ditë një faqe e re pa përgjigje,
Një labirint ku çdo hap kërkon guxim.

Mbi tryezën e jetës, gota e mbushur plot,
Por shija ndryshon me secilin përfundim.
Herë e ëmbël, herë e hidhur, herë e çuditshme,
E megjithatë, unë vazhdoj ta shijoj.

Koha është një mister, një mësues i rreptë,
Por edhe një mik që flet pa zë.

Në rrjedhën e saj, kam parë gjithçka,
Dashuri, ndarje, fitore, humbje.

Dhe tani, kur më pyesin:

“Cila është shija e jetës?”

Përgjigjen se gjej dot.

Mbase përgjigjet jeta kur e sheh ëndërr,

Ose përgjigjet ëndrra kur jeton në këtë pakohësi.

Kuptova që nuk ka një shije të vetme.

Jeta është një pjatë me erëza të përziera,

E megjithatë, çdo kafshatë më mëson diçka,

Dhe unë, një njeri që vazhdon të shijojë.

MATJA E PAMATSHME E DASHURISË

Dashuria, një shtrirje pa kufij,
Përtej çdo matjeje, çdo numri, çdo forme,
Ajo nuk ka fund, as fillim,
Përkundër çdo llogarie, ajo mbetet e pavdekshme.

Në secilën qelizë, në secilën frymëmarrje,
Përtej hapësirës dhe kohës, ajo rritet,
Si një oqean që nuk mbushet,
Një hapësirë e pafund, e paimagjinueshme.

Matja e dashurisë është e pamundur,
Një ngjizje që shkon përtej mendjes,
Si një yll që shndrit në thellësinë e errët,
Dhe ne mbetemi të ndjekim dritën e tij,
Me zemrat tona të hapura, gjithmonë duke kërkuar,
Po kurrë pa gjetur fundin e saj.

HIJET QË S'DUHET TË SHUHEN

Harresa,
si një hile e heshtur në rrugën e jetës,
na prek lehtë, si fllad që s'paralajmëron,
na merr copëza që ndoshta s'duhet t'i japim,
por ndonjëherë, çlirimi vjen vetëm duke harruar.

Ka gjëra që peshojnë rëndë në kujtesë,
fjalë që digjen si gurë të nxehtë në shpirt,
dhe ka të tjera thërrime pa peshë
që duhen lënë të treten,
si pluhur në erë, pa kthim.

Por çfarë mbetet në fund?
Ato që na bëjnë të jemi vetja,
hapat e parë në baltë,
zërat që na thirrën në terr,
dhe plagët që mësuam të jenë mësuese
të mira.

Mos harro rrënjët që të mbajnë gjallë,
as dhimbjen që të bëri të qëndrosh,
harro vetëm hijet që s'kanë më emër,
por ruaj dritën e vogël që ndizet brenda,
kur bota të mëson të jesh i fortë.

Sepse harresa është art i rrezikshëm,
ajo mund të fshijë edhe fytyrën tënde,
por zgjedhja është në dorën tënde:
të harrosh atë që të rrëzon,
dhe të kujtosh gjithmonë atë që të ngre.

Bukuresht, 29 mars 2025

LËKURA E AJRIT

Ajri ecën pa këmbë,
mban mbi supe retë dhe hapat e lehtë të ngjarjeve.
Shtrin duart e padukshme mbi fushat,
prek kuptimin nëpër buzë të pyjeve
dhe i mban të gjalla, si frymëmarrje e lumturisë.

Flora – gjymtyrët e poshtme të ajrit,
rrenjët si gishta të ngulur thellë në përmbajtje,
gjethet – mushkëri që frymojnë dritë.
Pa to, ajri do të mbetej një trup pa lëvizje,
një ëndërr e pazgjidhur mes tokës dhe qiellit.

Fauna – organizmi i ajrit,
që i varet në qafë, i mbështillet rreth duarve,
e ngroh me lëkurën e vet të gjallë.
Ajo vrapon mbi shtigjet e frymës ajrore,
i jep zemër, e mban të butë e të egër njëkohësisht.

Njeriu – lëkura e ajrit.
E vesh, e përdor, e ndot, e ringjall.
Lëkura që e fsheh dhe zbulon brishtësinë e tij,
lëkura që e ngroh dhe e prangos,
që e do dhe e harron.

Nëse ajri do të tërhiqej mënjatë,
nëse do të rrinte një çast pa na prekur,

do të mbeteshim vetëm forma pa jetë,
si fletë të verdha mbi tokë të tharë.

Por ajri nuk hesht,
ai na mban, na shkund,
na mëson se jemi vetëm lëkura e tij e përkohshme,
dhe ai – frymëmarrja e gjithçkaje që na jep jetë.

Rugovë, 22 mars 2025

MENDIMET E MIA PËR BESIMIN

Besimi e krijoi botën për njëzet e katër orë,
pastaj e shtriu mbi ëndrra,
që të kishim shpresa për të mirat.

Besimi është një zeje e lashtë sa vetë ekzistenca,
që nuk e humbi kurrë kuptimin,
edhe kur ne e harrojmë ta shqiptojmë.

Besimi banon me qira në mendjet tona,
por shtëpinë e tij e ndërtoi në zemër.
Aty ku shndrit si dritë, por edhe djeg ndonjëherë.

Pasi krijoi çdo gjë,
besimi krijoi edhe ateizmin,
prandaj u rrit urrejtja,
si hija që ndjek dritën,
si malli që lind nga mungesa.

Autori i krijimit, që ta besojë jetën,
mbuloi besimin si qielli,
lidhi kuptimin me mundësinë,
dhe jetoi mes besimit dhe reales.

MENDIMET E MIA PËR DASHURINË

Dashuria është gur themeli i kohës,
prej saj lindën mëngjeset dhe u shtrinë netët,
ajo është gishti i padukshëm që rrotullon botën
dhe i jep tingull heshtjes.

Ishte ajo që fryu mbi dheun e shkrumbuar
dhe e mbushi me jetë,
e ujiti me lotin e parë të gëzimit,
pastaj e mbolli me mall,
që të mos ishte kurrë e plotë.

Dashuria është një shtëpi pa çati,
ku shiu bie mbi shpirt dhe e bën më të butë,
por edhe një labirint,
ku drita dhe hija shkëmbejnë rolet,
ku vetmia vjen e maskuar si liri
dhe pritja e gjatë vishet si shpresë.

Ajo është një skulpturë e gdhendur nga koha,
një vazo ku trëndafilat e kujtimeve thahen ngadalë
dhe era i shpërndan petalet në udhëkryqe,
për t'i gjetur ata që dinë të lexojnë gjurmët e saj.

Dashuria e krijoi njeriun dy herë:
herën e parë i dha frymën,
herën e dytë i dha mallin.
Që nga ajo ditë, askush nuk është i tëri,
të gjithë ecin si gjysma
duke kërkuar pjesën tjetër
në një botë me pasqyra të thyera.

Ajo mbolli xhelozinë për të mos u harruar,
urrejtjen për të krijuar kontrast,
ndërtoi urat e faljes mbi lumenjtë e gabimeve
dhe na la të lirë të zgjedhim
nëse do t'i kalojmë apo do t'i shembim.

Unë, që ta jetoj jetën,
shtroj dashurinë si qilim mbi pragun e shpirtit,
mbulohem me shpresa të endura nga nata
dhe fle mes ëndrrës dhe zgjuarjes,
duke pritur një tjetër agim
që ka shijen e saj.

Manhattan, me 18 Shtator 2025

HIÇ PLUS

Në këtë kohë që duket sikur një hiç,
një shtresë e trashë e heshtjes,
ku zemra rreh, por s'dihet se ku,
ndërsa trupi lëviz, por s'mbërrin askund.

Hijet e mendjes humbin nën peshën e vet,
derisa përpiqemi të bëjmë diçka,
mirëpo a është kjo realitet?
A është kjo që ne e quajmë "jetë"?

Teksa përpiqemi të shpëtojmë
duke rendur pas shenjave të paqarta,
dukemi sikur mendojmë se po bëjmë,
por në të vërtetë nuk po bëjmë asgjë.

Hiç plus! – është kjo mantra¹ jonë,
Një tentativë për të mbushur boshllëqet,
Por gjithçka që ndiejmë është paqartësi,
Një pasiguri që na konsumon përbrenda.

Përse të kërkojmë më shumë,
Në një botë ku kaq shumë është bosh?
A nuk është ky iluzioni i rritjes
një vetëmbushje për të maskuar frikën?

Dhe kështu ne vazhdojmë të jetojmë,
si të lodhur, duke u munduar

---

¹Mantra është një thënie apo ide që përsëritet shpesh për të ndikuar mendjen, si një moto personale që të jep motivim dhe fokus.

të dukemi se po bëjmë diçka bre,
ndërsa shpirtin e humbasim ditë pas dite.

Në këtë kohë që duket vetëm hiç,
ndoshta duhet të ndalemi,
të kuptojmë që të bësh "diçka"
do të thotë të jesh i pranishëm, jo vetëm të shfaqemi.

Zagreb, 5 maj 2025

KU FLE SONTE NATA?

Sonte, nata më thotë,
se kishte pritur me vite,
shtrirë në qiellin e thellë
dhe në errësirën që e bën
në heshtje, të duket e pafund.
Madje, është krye nata,
duke më ftuar të kalojmë
në rrugët e saj pa adresë,
e pafund, ku koha nuk ka kuptim.

Ne, unë dhe ajo,
u takuam pak rastësisht,
e pak me qëllim,
duke ndjekur një magnet
që na shpërndan, por na bashkon.
Pyesim veten, ku flenë
yjet sonte, dhe si mundet
që nata e paqme, të fshihet
në shpirtin e njeriut,
si një vështrim i ndaluar.

Nata s'ka gjumë sonte,
ajo vuan, rri zgjuar,
duke ndjekur çdo lëvizje
të asaj që nuk mund ta kuptojmë.
E gjithçka rreth nesh është e ngjitur,

si ne të dy, të cilët
do të rrijmë zgjuar,
me një lidhje që natën e bën
të përjetshme dhe të pakufishme.

Po, sonte, aty, midis nesh,
në heshtjen e natës
kjo pyetje mbetet:
Ku fle sonte nata?
Përgjigjja është e thjeshtë,
nuk ka gjumë sonte,
sepse ajo fle në shpirtin tonë,
duke mbajtur zgjuar gjithçka që ka qenë,
dhe gjithçka që do të jetë.

Barcelonë, 24 mars 2023

KODI I PADUKSHËM

Në fijet e padukshme të një spiraleje të lashtë,
ruajmë kujtimet e një kohe që nuk e mbajmë mend.
Një gjuhë e fshehtë brenda qelizave tona,
shkruar me shkronja që vetëm shkenca i lexon.

Nga rrënjët e lashta, nga toka e etërve,
prej fjalëve të paprekura të gjyshërve tanë,
ADN-ja na flet me një zë të paqartë:
“Ja ku je, biri i yllit dhe pluhurit tokësor.”

Në këtë kod të ngatërruar gjenden krenaria dhe turpi,
gjaku i mbretërve dhe i skllëvërve në të njëjtin varg.
Njëherë mburremi, njëherë rrudhim ballin,
kur zbulojmë brenda nesh rrënjë që s’i prisnim.

22

Por shkenca na dha pasqyrën e së vërtetës,
me një shkop magjik që prek thellësitë tona.
Madje edhe djalli, po të kishte ADN,
nga kush do ta kishte origjinën vallë?
Mbase prej njeriut,
nga vetë duart që e krijuan hijen e tij.

Në fijet e padukshme të një spiraleje të lashtë,
ne kërkojmë veten, të shpërndarë si yjet,
dhe në fund kuptojmë se jemi
asgjë më shumë e asgjë më pak
se një histori që vazhdon të shkruhet.

Milano, 2023

PRANIA E MUNGESËS

Më rri pranë një mungesë,
si hije e një drite të shuar,
si frymëmarrje e heshtur në boshësi.

Në ajrin e rëndë të pritjes,
mungesa flet pa zë,
një prani që peshon më shumë se vetë prania.

Më prek me duart e padukshme,
më fton në humnerën e kujtimeve,
ku yjet ndizen e fiken si shpresa të lodhura,
mbi tryezë, një gotë pa gjurmë buzësh,
mbi shtrat, një palë çarçafë të palëvizur.

Ti nuk je këtu, por mungesa jote ecën,
preket, dëgjohet, vëzhgon,
si një kujtim i gjallë që nuk venitet.

Prania jote ishte e lehtë si era në lëkurë,
mungesa jote është një mal mbi shpirtin tim.
Dhe unë mbetem këtu,
mes asgjësë dhe gjithçkaje,
duke pritur një hije të shndërrohet në trup.

Paris, 30 dhjetor 2024

TË GJITHË MIQTË I GJEJ ME GISHTIN TREGUES

Më janë larguar disa miq,
dhe kam humbur ca kolegë,
nga qyteti im ku jetoj, e deri në skajet e botës.
Të gjithë i kërkoj me gishtin tregues,
në fakt, i gjej me të.

Dikur, miqtë i kërkoja me zemër,
duke trokitur në dyert e shtëpive të tyre,
duke pritur nën hijen e një peme,
tek ndjenim aromën e kafesë që pihej shijshëm.
Sot, i kërkoj në një ekran të ndritshëm,
një ekran pa aromë, pa ngrohtësi,
pa frymëmarrje, pa hije të vërteta.

Në telefonin tim ka shumë numra,
emra të renditur pa ndjenja,
pa ngjarje të shkruara pranë njëri-tjetrit,
thjesht shifra të ftohta,
një ekzistencë numerike e atyre që dikur i kisha pranë.
Edhe numrat i gjej po me këtë gisht,
gishtin që tregon, por nuk përqafon,
gishtin që zgjedh, por nuk ndien.

Me gishtin tregues, unë lexoj lajmet,
mësoj për luftërat që ndodhin, ngado
për urinë që shtrin krahët e saj të padukshëm,

për fatkeqësitë që ndodhin afër,
njerëzit që qajnë në anën tjetër të botës,
për ata që qeshin me lot të heshtur,
për jetën që rrjedh mes titujve të përditshëm.

Me gishtin tregues, unë lexoj librat,
por nuk i ndiej faqet tek kthehen,
nuk i ndiej gishtërinjtë të mbajnë peshën e një fjalie,
nuk dëgjoj gërvishtjen e letrës që lëviz mes gishtave të
mi.

Me këtë gisht lexoj poezitë,
poezitë e autorëve të panjohur,
të njohur vetëm si emra, si tinguj digjitalë,
të vendosur në rrjeta, por jo në kujtesë.

Ka ardhur koha e gishtit.
Një kohë ku gjithçka nis dhe mbaron
me një prekje të vogël.
Një botë ku dora e njeriut është tkurrur
në një lëvizje të thjeshtë,
një gjest i vogël që mban universin brenda tij.

Me gishtin tregues, unë blej gjithçka,
blej libra që nuk i prek,
veshje që nuk i provoj,
ushqime që nuk i zgjedh me dorën time.
Me gishtin tregues, unë hap dyer,
jo dyer me çelësa të ftohtë metalikë,

por porta digjitale,
dyer që s'kanë zhurmë, s'kanë rëndesë,
dyer që nuk mund të përplasen.

Me gishtin tregues, unë vendos fatin e tjetrit,
klikoj "po" ose "jo",
shkruaj një mesazh që mund të ndryshojë një jetë,
mbyll një bisedë që mund të kishte vazhduar
përgjithmonë,
largohem nga një lidhje pa asnjë shpjegim,
me një lëvizje të qetë, pa zë.
Hë pra, kjo është fuqia e gishtit tregues.

Me këtë gisht, unë vendos se çfarë është e rëndësishme,
një "pëlqim", një "përqaftim virtual",
një ndarje e një kujtimi që nuk ka aromë,
një lajm i ndarë pa e jetuar vetë.
Gjithçka është e lehtë me këtë gisht,
por a është gjithçka e vërtetë?

Dikur, gishtin tregues e përdornim për ta drejtuar drejt
yjeve,
për të numëruar kohën në qiellin e pafund,
për të shënjuar një rrugë në hartë,
për të shkruar një letër me dorë.
Dikur, ky gisht ishte treguesi i dijes,
i mendimit, i zgjedhjes.

Tani, ky gisht është thjesht një portë hyrëse në një botë ku gjithçka është afër, por asgjë nuk është reale.

Gishtin tim dua ta nderoj.

Dua ta përdor për të prekur një faqe libri të vërtetë,
për të gdhendur një emër në një copë druri,
për të përkëdhelur fytyrën e një fëmije,
për të drejtuar drejt qiellit dhe të them:
"Ja, këtu është pafundësia, jo në këtë ekran!"

Gishtin tim dua ta çoj drejt një dere të vërtetë,
të trokas mbi dru,
ta hap derën, të hyj pa fjalë,
e ta përqafoj një mik apo mike pa ikona,
pa njoftime, pa zhurmë digjitale.

Sepse bota nuk është në ekran.

Bota është këtu, mes duarve, mes prekjesh të vërteta.
Për mua bota është në peshën e një dore mbi supe,
në ngrohtësinë e një shtrëngimi,
dhe në dridhjen e një letre që lexohet me duar.

Por koha e gishtit është e fortë,
është e shpejtë, është e pashmangshme.

A mund ta ndaloj?

Jo, jo sepse tashmë është tepër vonë?

Selanik, 20 maj 2024

GJYMTYRËT E KUPTIMIT

Në përditshmërinë e hapur si libër,
ku fjalët ecin zbathur mbi pragun e heshtjeve,
gjymtyrët e kuptimit shtrihen ngadalë,
si rrënjë në tokën e mendimeve tua.

Nëse dëshiron që dëshirat të ecin për së mbari,
shiko nga unë, bëhu fjalë e menduar,
sepse unë i orientoj udhët e tua
drejt vetes tënde, me kuptim të plotë.

Duart e arsyes lidhen me shpresën,
këmbët e guximit kapërcejnë dyshimet,
sytë e së vërtetës shohin më thellë
kur zemra e ndjen drejtimin e saj.

Nëse kuptimi të mungon sot,
mos u ndal në hijen e zbrazëtisë,
sepse unë jam këtu, dritë në terr,
busullë që të çon te vetja jote.

Jeta nuk është vetëm frymëmarrje,
por lëvizja e gjymtyrëve të kuptimit,
dhe nëse dëshiron të ecësh përpara,
mbaje mend: gjithmonë e ke udhën tek unë.

Bukuresht, 29 mars 2025

MANTRA²

Ditët rrinë në rresht si murgjër të heshtur,
i bie kohës trup e tërthorazi,
por ajo s'ndalet, s'më sheh dhe as s'më njeh.

Një formulë e përsëritur pa kuptim,
një lutje e zbrazët në altarin e djeshëm,
ku fjala tretet para se të dëgjohet.

Koha s'ka fytyrë, veç urinë e saj,
më ha si hiri i një zjarri të shuar,
ndërsa unë nuk ndiej as zjarr, as ftohtësi.

Çdo mëngjes vjen si psalm i vjetër,
i shkruar nga duar të panjohura,
teksa askush nuk e dëgjon deri në fund.

Jemi kthyer në rit të pakuptimtë,
të përsëritur si falje pa zemër,
ku askush s'pyet për shpëtim.

Hedhim hapat në rrugën e njëjtë,
por s'mbërrijmë kurrë askund,
veçse më pranë zbrazëtisë së djeshme.

---

²Një shembull i njohur i mantrës është **Gayatri Mantra**, e cila është një lutje për dritë dhe mençuri.

Nuk e di kush na lutet kështu,
kush e mbështjell ditën tonë me mjegull,
e kush ia jep natës shpresën tonë.

Koha nuk më jep asgjë në kthim,
as arsyë, as dritë, as mëngjese,
veç përsëritjen që s'di të vdesë.

Në fund, mbetem si ajo fjala e harruar,
si një zë në tempuj pa njerëz,
që pëshpëritet, por nuk dëgjohet askund.

ÇFARË DO T'I THEM PASIONIT

Në një botë që përdridhet,
te një kalim përtej çdo kohe,
do t'ju them diçka për zjarrin që digjet pa flakë,
për djegien që nuk ka fjalë po ka një pasion të ftohtë.

Kur të tjerët shohin ngjyra,
unë shoh më shumë se atë,
shoh një ritëm të pashpjegueshëm,
një ndjenjë që nuk është e thjeshtë
por një ngarkesë e qëndrueshme,
që e ndiej me çdo puls të trupit.

Po, thonë se pasioni është një ndjenjë e egër,
po nuk është ashtu,
është një mundësi për të jetuar brenda çastit,
në atë që s'përkufizohet dot,
aty qëndron mes dëshirës dhe dështimit.

Një hap përpara dhe një pas,
nuk ka udhë të drejtë,
do të të them për atë që s'ka drejtim,
për atë që s'kërkon ndihmë
dhe për atë që shpërthen pa mundësi mbajtjeje.

E di që nuk mund të ndalet,
pasioni nuk ka kufij,
ai është një flamur që valon pa kërkuar pëlqim,
një udhëtim që nuk kërkon drejtim
por kërkon një vend ku t'i dorëzohemi.

Kështu,
nuk ka fjalë që mund ta shpjegojë,
kjo është një përvojë e pashpjegueshme,
një kërkim pa fund,
por pasioni është ajo që mbetet,
aty ku koha ndalet dhe ku çdo shpërthim
është thjesht fillimi.

EUDAIMONIA³

Kur njeriut i mungon vetvetja,
del e kërkon te një tjetër,
te një hije që i premtan dritë,
te një zë që i jep fjalë boshe,
duke harruar të dëgjojë veten.

Dopamina shpërthen nga gënjeshttra,
serotonina shtohet me iluzionin,
oksitocina i lidh duart pas mashtruesit,
endorfinat qeshin mbi turmën,
dhe lumturia bëhet një farsë.

E pashpresa ngrihet mbi shpresa,
dora e verbër nënshkruan fatin,
emrat ndërrohen, fytyrat mbeten,
prej skamjes lindin mbretër të rremë,
nga mashtrimi, idhuj me këmbë balte,
e populli, me votën si prangë,
liron atë që e ka robëruar.

Dikur kishin frikë nga errësira,
tani zgjedhin ta quajnë dritë,
mjafton që një zë të flasë fort,
e heshtja e tyre të bëhet kor,
lutje e verbër për një shpëtimtar.

---

³ Eudaimonia është thjesht kënaqësi e qëndrueshme dhe kuptimplotë.

Një popull që harron vetveten
mbështetet mbi premtime të zbrazëta,
në altar ngre fallxhorë dhe gënjeshtarë,
sepse është më e lehtë të adhurosh,
se sa të shohësh të vërtetën.

Por dita vjen kur mantra s'funksionon,
kur fjala bëhet pluhur mbi buzë,
kur idhulli rrëzohet nga froni,
dhe turmat kërkojnë një tjetër Zot,
sepse vetveten nuk e njohën kurrë.

Eudaimonia nuk blihet me vota,
as me fjalë që s'ndihen në shpirt,
ajo rritet në mendje të lira,
në duar që ndërtojnë, jo që luten,
në popuj që nuk presin shpëtimtarë.

FORMULA E NJË ËNDRRE TË VONUAR

Një natë, kur dimri gati sa kishte shkuar,
mes gurëve të ftohtë të mendimit,
mendova një dëshirë të kahmotshme,
por më mungonte formula për ta gjetur.

E kërkova në numrat e heshtjes,
në ekuacionet e padukshme të kohës,
në rrugët e shkelura nga hapat e pritjes,
por asnjë shenjë nuk më çonte tek ajo.

Ndoshta koha e kishte ndrydhur,
apo ndoshta dëshira nuk më njihte më,
ose ishte fshehur në një qoshe kohe
duke pritur që unë ta kujtoja sërish.

Netët u bënë faqe të bardha,
ku shkruaja enigma pa përgjigje,
dhe drita e hënës më vështronte
si një mësuese e duruar e mistereve.

Derisa një natë, në gjumin e vonë,
ajo vetë më erdhi, si një fjalë e pashkruar,
dhe formula e saj u shpalos si një e vërtetë
që kishte pritur të më gjente mua.

Ishte e thjeshtë, por kurrë e dukshme:
“Dëshirat nuk kërkohen, ato kujtohen.”
Dhe atëherë e kuptova se
ëndrrat e vonuara nuk harrojnë kurrë.

EPIGRAME

Ku të takoj, në ç'prag të vetes sime?
Në fjalët që s'i thashë dot?
Në vargjet që më lanë pas?
Në fytyrat që m'i mori koha?
Në ëndrrat që s'mbërritën?
Në hijen që më ndjek pa më njohur?
Apo në një emër që s'është më i imi?

Frankfurt, janar 2024

PËRDËLLIME

Dashuria matet me forcën midis dy zemrave,
me pritjen kur nuk ka premtime,
me dorën që nuk të lëshon as në errësirë,
me fjalën që rri pezull, por kuptohet.

Nuk matet me kohë, as me largësi,
por me sa mungesë mund të përballojë,
me sa dhimbje mund të falë,
me sa humbje mbetet e plotë.

GJEOMETRIA E JETËS MATET ME EKUACIONET E DASHURISË

Dy pika takohen në një vijë,
por vetëm dashuria i bën bashkësi.

Tre hapa larg dhe tre hapa afër,
shuma mbetet, gjithnjë njësoj,
sepse largësia s'ka kuptim pa zemrën.

Katër drejtkëndësia kujtimesh ngrihen,
katër cepa ëndrrash të paprekura,
por vetëm diagonalja e ndjenjës,
e bën hapësirën të frymojë.

Pesë vite të shkuara si valë,
pesë pritje pa fund si verë e gjatë,
pesë herë rënie dhe pesë ringritje,
po gjithnjë një vijë lidh mes tyre,
me formulën që nuk gënnen.

Gjashtë herë e matëm gëzimin,
me sekonda që nuk u kthyen,
me hapa që lanë hijen mbrapa,
por dashuria s'u bë kurrë numër,
veçse një pafundësi e heshtur,
një simetri që s'gabon.

Tre kënde të barabartë në zemër,
nuk ka trekëndësh pa një bazë të fortë,
se vetëm shpirti e mban ekuilibrin.

Dy duar, një prekje,
dhe gjithë gjeometria shembet në një puthje.

DASHURIA E SHKURTËR JETON GJATË

Kjo dashuri lind shpejt si drita në ag,
dhe s'ka kohë të rëndohet nga hija e vet,
mbetet si diçka e përkryer në kujtime.

Në pak çaste ajo dashuri s'ka hije,
as fjalë që peshojnë rëndë,
por vetëm afsh i pastër që s'venitet,
asgjë nuk plakët në të,
sepse nuk e prek koha me bubullima.

Dashuria e gjatë e ha veten ngadalë,
mbushet me pritje e peshë,
humb mes ditëve të njëjta,
zbulohet e zhvishet nga magjia,
tregon fytyrën e saj të vërtetë,
lodhet, hesht, zbehet,
në fund, bëhet diçka krejt e zakonshme.

Ndaj dhe tek mua jeton gjatë,
ajo që s'pati kohë të vdiste.
Dashuria e shkurtër jeton gjatë.

Salsburg, 7 mars 2025

MBASE UNË DUHET TË JEM ATJE

Dikush duhet të jetë me ty sonte,
jo si mish e kockë, por si ide e zhveshur,
kur nata shtrihet si një ekuacion i pazgjidhur,
dhe heshtja shndërrohet në një orakull të verbër,
pyetjet rrotullohen në boshllëk, pa kthim.

Pse jo unë? Një hije në rrugëkryqin e qenies,
të ngre një pasqyrë përballë shpirtit tënd të zhveshur,
aty ku dashuria nuk është premtim, por absurditet i
bukur,
një labirint ku vetëdija humbet gjurmët,
dhe ekzistenca bëhet veç një akt rebelimi.

40

Ka zgjidhje të tjera, gjithmonë ka
por cili mund t'i njohë koordinatat e ëndrrës?
Cili mund të përkufizojë peshën e mungesës?
Në një univers ku yjet digjen pa arsye,
edhe drita humbet kuptimin e saj të fundit.

Mbase unë duhet të jem atje,
jo për të zbutur vetminë, por për ta sfiduar,
të jem një thyerje në logjikën e heshtjes sate,
një çarje në strukturën e asaj që quhet “unë”,
një kujtim i gjallë i diçkaje që s’mund të kapet.

Sepse ndoshta ky është qëllimi i fundit:
të jesh aty ku absurdi dhe e vërteta takohen,
aty ku pyetjet nuk kërkojnë më përgjigje,
dhe çdo frymë është një hap drejt pafundësisë,
ndoshta... unë duhet të jem atje.

ELEGJI PËR GJUHËN SHQIPE

Me A nis atdheu, si agim në zemër të dheut,
rrënjë e lashtë që mbin në gurët e Ilirisë,
ku Agroni e Teuta fjalët i ngjizën me dritë,
e lashtë si hija e një lisi të përjetshëm,
e fuqishme si vetë fryma që s'harrohet.

Kjo është gjuha që Skënderbeu ngriti në armë,
si thirrje lirie në jehonën e maleve të larta,
çdo germë një rrufe, çdo fjalë një betim,
që rrjedh nga gjaku dhe ndizet në shpirt,
një flamur që kurrë s'u përkul nën qiellin e vet.

Unë e kthej në urë mes ëndrrës e tokës,
ku fjala bëhet dritë në terrin e mendimit,
çdo varg është një udhëtim përtej kohës,
një pyetje pa përgjigje, një heshtje që flet,
gjuhë që mban peshën e amshimit mbi supe.

Me tingujt e saj më foli nana pranë djepit,
fjalë që s'janë vetëm tinguj, por rrënjë të shpirtit,
çdo "të dua" që shqiptoj është urdhër i dheut,
një amanet që shkon nga brezi në brez,
si lumë i thellë që nuk gjen kurrë fund.

Kjo gjuhë i flet yjeve që flenë mbi male,
mban peshën e historisë në çdo pëshpëritje,
është dheu, është qielli, është vetë frymëmarrja,
ajo lidh të shkuarën me të ardhmen e heshtur,
dhe çdo fjalë e saj mbart fatin e një kombi.

Me gërmat e saj shkruaj betimet më të thella,
me këtë gjuhë të them: *Të dua*, në dritën e mëngjesit,
ajo është rrënja, hiri dhe zjarri që digjet përjetësisht,
një gjuhë që s'vdes, por rilind në çdo zemër,
shqipja ime – urë e kohës, zëri i pavdekësisë.

Prishtinë, 21 shkurt 2025

UDHËTIM I MAGJINUAR

Tani kam ardh me e gjetë veten në heshtjen tënde, e dashur,
mëngjesin me e shkel zbathur mbi gjurmët që s'lanë zë –
këtë çast që e mas me mungesën.

E nëse tretina në labirintin e prekjes së pambaruar –
mos i mbyll portat ku frymëmarrja pret, se shuhet
drita në një natë që s'kthehet më.

Nesër do të vij si kujtim që nuk harrohet në sy,
me i zgju dëshirat që u shtrinë nën hije –
prej kësaj sot-i deri në një tjetër të nesërme.

E nëse ndalesh aty ku rreh zemra ime –
mos ik, se do të zgjojnë
etjet që s'kanë fjalë me u shuar!

Në zjarrin e heshtur do të ndez një rreze shprese –
një grimcë drite që lind
jo më herët se nesër!

Tani jam nis me ta prek qiellin që zbret
në një fije fryme tanden.

RRUGËTIM NËPËR HIJEN E DRITËS

Sot kam ardhur me e kërku veten në hijen tënde,
me i shkund rrugët nga kujtimet që kurrë s'i ecëm
bashkë –

këtë ditë që matet me mungesën tënde.

E nëse humbas në zërin që kurrë s'ta dëgjova,
mos e fik dritën në dritaren ku fle mendimi,
se mbesin hapat pa udhë në këtë natë që hesht.

Nesër dua të kthehem si dritë në pëlhurën e syve të tu,
t'i zgjoj kujtimet që ti i fale harresës –
nga sot e përjetë.

E nëse ndalesh në hijen e gjoksit tim,
mos u largo, se fryma do të kërkojë
me një uri që s'e ngop as koha.

Në djegien e kësaj ndjenje dua ta mbjell
një pikë shprese,
një grimcë drite që vjen
as më herët se nesër,
As më vonë se sot.

Tani jam nisur për të shkelur qiellin që rritet
në një fije të floku tënd.

Bursa, Turqi, 28 Korrik 2025

QË TË MË ËNDËRROSH KUR TË JESH MËRZITUR

Në netët kur heshtja bëhet rutinë,
dhe mendimet lodhen duke kërkuar freski,
më gjej në skajet e kujtimeve tua,
atje ku fjalët nuk janë më të nevojshme,
ku fryma e një ëndrre të pashkruar
ende qëndron pezull mbi qiellin e largët.

Në secilin hap që ndjek hapat e mi,
mes shtigjeve ku u ndalëm dikur,
do ta gjesh hijen e një fjalie të papërfunduar,
një ritëm që mbetet pezull në ajër,
një poezi që nuk kërkon fund,
si një melodi që kurrë nuk shuhet.

Nëse malli të bëhet i thellë si oqeani,
mos e kërko përgjigjen në kohë,
më ëndërro siç ëndërron një fëmijë,
pa frikë, pa pengje, pa dyshim,
më lejo të jem drita që të udhëheq,
pa u bërë kurrë një kujtim që tretet.

Unë jam aty ku heshtja flet më shumë,
ku shpirti lodhet por nuk dorëzohet,
jam ajo fjalë që nuk u tha dot,
ajo ndjenjë që nuk u shua kurrë,
më ëndërro kur të të mungojë shpresa,
se edhe nata më e errët ka një fund.

Dhe kur dita të vijë e të të gjejë sërish,
kur dielli të zgjojë ëndrrën e mbrëmshme,
mos thuaj që gjithçka ishte e kotë,
sepse dashuritë që mbeten në ëndrra
janë ato që jetojnë përgjithmonë,
edhe kur koha përpiqet t'i harrojë.

KJO POEZI ËSHTË SI KOSOVA

Kjo poezi është si Kosova,
atdheu im i përhumbur në mjegullën e amullisë së vet,
ku fjalët bien si gjethet mbi një truall të lodhur,
por rrënjët e mendimit s'e lënë të vdesë.
Ajo që shoh s'është gjithmonë ajo që është,
se Kosova dhe kjo poezi janë dy hije të së njëjtës dritë.

Në damarët e saj qarkullon gjaku i ideve të ndryshme,
gjymtyrët e fjalëve janë shpresa, ëndrra dhe zhgënjimi,
si lumenjtë që rrjedhin pa ditur nëse do arrijnë detin.
Një varg nis si rrëfim, përfundon si pikëpyetje,
dhe Kosova, ashtu si kjo poezi,
ndërtohet përditë mes kujtesës dhe harresës.

A thua kjo poezi është si Kosova,
me gurët e saj të heshtur që mbajnë peshën e shekujve?
Apo ndoshta Kosova është si kjo poezi,
që kërkon të shkruhet, por kurrë nuk mbaron?
Ajo shtrihet si fjala mes dy hapësirave,
njëra ëndërr, tjetra plagë që s'mpikset kurrë.

Në vargjet e saj përplasen historitë e thyera,
fjalët e pathëna, dhe ato që s' duhen thënë.
Në hijen e një metafore gjendet liria,
por liria është ndonjëherë një kafaz i artë.
Kjo poezi dhe Kosova, dy enigma të një bote,
të dashuruara me kohën që i braktis.

Nëse e thua, i dhëmb, e nëse hesht, të vret,
si Kosova, si kjo poezi që kërkon vendin e vet.

Në secilën strofë ka një rrugë pa dalje,
dhe në secilën rrugë, një hap që duhet bërë.
Asnjë varg s'e mbyll dot kapitullin,
se kjo poezi është vetë Kosova – e papërfunduar.

Dhe unë, mes vargjeve dhe kufijve,
mbetem në dilemë, si në një pasqyrë të thyer
A është kjo poezi si Kosova,
apo Kosova është si kjo poezi?
Njëra lind nga tjetra, por asnjëra s'e zotëron tjetrën.
Një poezi që nuk mbaron kurrë, një atdhe që s'flet, por
thërret.

Prishtinë, shkurt 2025

TRENI

Treni vjen me një fishkëllimë të largët,
si një kujtim që zgjohet vonë në natë.
Na merr, na lë, na shtyn përpara,
me xhama të mjegullt, me kohë të vrara.

Na çon në ëndrra, na kthen në realitet,
na mëson të presim, na mëson të shpejtojmë.
Dikush zbret para kohe, dikush shkon pa kthim,
të gjithë udhëtarë, pa biletë kthimi në vetvete.

Treni është si jeta
nisje të planifikuara, ndalesa të heshtura,
binare që kurrë s'kthehen prapa,
veç ecin, ecin... drejt një fundi të panjohur.

Në fakt
jeta është si treni,
dilema ime është se cila i ngjan më shumë
njëri-tjetrit.

NË MUNGESË TË PRANISHME

(Përvjetori i 12-të i ndarjes nga jeta të babait)

Në këtë ditë që numëron dymbëdhjetë pranvera pa ty,
e gjej veten ulur në hijen tënde,
aty ku fjalët s'janë më zë, por kujtim,
e koha – një mur që nuk e kalon as loti.

Babë,
çdo vit që kalon pa ty
më mëson diçka të re për jetën
jo nga librat, as nga bota,
por nga mungesa jote që flet pa zë.

Ti u zhduke si një pyll në mjegull,
por rrënjët i le te mua.
Më dhe urtësinë që nuk bërtet,
forcën që nuk kërcet,
e heshtjen më të thellë se çdo britmë.

Dymbëdhjetë vjet më parë
u ndava nga një dorë që më ngriti,
por jo nga drita që ende më udhëzon.
Më the:

“Biri im, jeta është shkollë pa mësues
mëso t'i japësh vetes kuptim.”

Tek ty e pashë filozofinë e thjeshtësisë,
mençurinë që s'kërkon duartrokitje,

dashurinë që hesht, por s' mungon kurrë.
E tani, kur shikoj qiellin
dhe dalloj një yll që nuk fiket,
besoj se është shpirti yt
që më ruan, më mëson,
dhe më mungon
pa u larguar kurrë.

Në këtë përvjetor,
jo për të vajtuar,
por për të falënderuar
që kam pasur një baba si ti,
që më mëson edhe nga amshimi
si të jem njeri.

Prishtinë, 12 prill 2025

AJO KOHËN E MAT ME NJË NATË DASHURIE

(Mikes me emër të njohur)

Dikur, ora ishte një kod i heshtur,
shifrat renditeshin pa zhurmë, pa ngjyrë.
Gjithçka rridhte si lumë i qetë në shtratin e vet,
ditët i binin fillim e mbarim javës,
muajt putheshin me stinët,
stinët përqafoheshin me vitet.
E përditshmja ecte me ritmin e përhershëm,
pa teprime, pa ndalesa, pa pyetje.

Por, pastaj, erdhi ajo natë
as e jetuar ndonjëherë, as e imagjinuar,
një rrufe në qiellin tim të zakonshëm.
Nata që ndali orën dhe e hodhi tutje,
që çorientoi busullën e botës sime.
Në atë errësi që ndizej vetëm nga sytë e tu,
më mësove se koha nuk matet me shifra,
matet me rrahje zemre,
me ritme jetese.

Ajo natë, ku minutat ishin të përjetshme,
ku frymëmarrja e njëri-tjetrit
ishte e vetmja melodi e universit,
ku çdo fjalë që thoshe
peshonte më shumë se një mijë vite të heshtura.
Ajo natë që përmbysi ligjet e fizikës,
ku gravitacioni ndalej mes buzëve tona,
aty asgjë s'kishte rëndësi veç asaj që ndienim.

Që atëherë, ajo kohën e mat ndryshe:
me një puthje që zgjon agimin,
me një përqaftim që mund të ndalë tërmetet,
me një shikim që të bën të harrosh
se bota ekziston jashtë kësaj nate.
Një natë, thotë ajo, mjafton të krijosh përjetësinë.

Dhe, kur e dëgjoj të thotë se koha matet
vetëm me atë çfarë ndien brenda zemrës,
kuptoj se e vërteta nuk është asnjëherë në orë,
por në atë ndjenjë që ndryshon rregullat e gjithësisë.
E tillë është dashuria:
ajo s' e njeh kronologjinë,
ajo ndalon gjithçka dhe thotë:
jetoje këtë, sepse kjo është koha e vetme që ka rëndësi.

Bruksel, 5 janar 2025

E VËRTETA NË EPOKËN E MASHTRIMIT

Këtu,

e vërteta është varrosur nën fjalime patriotike,
ose statuse në rrjete sociale.

Ajo merr frymë në kafene të harruara,
ku pleqtë ende kujtojnë një vend që nuk është më,
dhe të rinjtë ëndërrojnë ikje si çlirim.

Këtu, mashtrimi vishet me petkun e shpëtimtarit,
del në ekran, premtion mrekulli, buzëqesh hareshëm,
i fal masës iluzione për të mira që s'ka,
për drejtësinë që s'e njeh askush më.

54

E vërteta këtu rri në qoshe si një i papunë,
i cili ka diplomë dhe shpresë në xhep,
por askush s'e pyet,
sepse nuk ka parti dhe nuk ka “rrjet”.

Atje,

e vërteta është zbukuruar me fjali të ndërlikuara,
është humbur në sistemin e statistikave të sakta,
por zemrën e ftohtë e ka.

Atje, mashtrimi është më elegant,
më etik, më i përkthyer, besa edhe më demokratik,
por gjithsesi - mashtrim.

Atje, gjithçka është korrekte në formë,
por bosh në përmbajtje.
E vërteta nuk ka vend në kontratat e suksesit,
në rrjetet që ndërtojnë një botë të pafytyrë.

Këtu dhe atje,
masa thjeshtë e do ëndrrën, jo realitetin.
Mashtrimi e shet ëndrrën si mall të gatshëm,
e vërteta të fton për punë të heshtur,
për ballafaqim me vetveten.

Dhe kush ka guxim të shikojë pas pasqyrës?
Kush dëshiron të shohë pa filtrat që lëmojnë
vetëvlerësimin?

Jo shumë.

Prandaj, e vërteta ecën në hijet e shekullit,
e paftuar, e palajmëruar, e papëlqyer,
fundja ç'i duhet kujt më.
Por mbetet e vetmja që, kur gjithçka shembet,
ka fuqinë të rindërtojë.
Nuk e kam të qartë tanimë,
a ka kush nevojë për rindërtim.

Prishtinë me 17 prill 2025

DY ËNDËRRA DHE NJË ZGJIM

Në natën e parë,
ënda një ëndërr e qetë:
të bëhem njeri.
Të lind me zemrën në vend të duarve,
të shoh me sytë e shpirtit
dhe të flas me heshtjen që kupton dhembjen.
Të eci mbi tokën time pa lënë plagë,
të ndjej fjalët para se të shqiptohen,
të jem i brishtë dhe i vërtetë
si pika e parë e shiut mbi një gjethe.

Në natën e dytë,
ëndërrova diçka më të vështirë:
të ruaj njerëzinë.
Jo vetën time,
por edhe atë që më shikon me dyshim,
atë që nuk më njeh,
atë që më ka harruar.
Të ruaj njerëzinë kur harrohet,
kur blen heshtjen me gjak,
kur zgjedh frikën në vend të dashurisë.
Të ruaj shpresën si zjarr nën hije,
të jem kujtesë për ata që s'kanë zë.

Dhe mëngjesi erdhi pa trokitur,
me një zgjim që s'kishte më kufij:
dola nga vetja
jo për të ikur, por për të qenë
gjithsecili prej jush.
T'u bëhem frymë në ajër,

ujë në gotën tuaj,
dritë në sytë që kërkojnë rrugën.

S'jam më një,
por jam shumë:
një grua që humbi fëmijën,
një burrë që s'gjen paqe,
një fëmijë që ëndërron me barkun bosh,
një poet që flet për të gjithë
me zërin e një planeti që qan
për vetëvetën.

Ky është zgjimi im:
të mos jem vetëm vetja ime,
por pasqyra ku ju shihni veten
pa frikë, pa maskë, pa ndarje.

Në këtë zgjim,
nuk ka më ëndërr.
Vetëm një dashuri e pakushtë
që i përket të gjithëve
edhe atyre që nuk dinë ta kërkojnë.

Merrick, USA. 16 September 2025

TË KUJT JEMI UNË E TI, ATDHE?

Reflektime të një çlirimtari, kur atdheu i del përballë

Njëzet e pesë vjet më pas,
unë dhe hija ime ecim nëpër rrugët
që dikur ishin plagë dhe premtim.
Por tani, sytë e qytetit më shohin ndryshe,
me një heshtje të ftohtë që s'është as nderim,
as përbuzje – veç harresë e mohim.

Atdheu s'më detyrohet asgjë, them me vete,
fundja, as unë s'i kërkova ndonjë borxh.
Por nëse nuk të përkas ty, atdhe,
atëherë i kujt dreqin jam unë?
Nëse ti më trajton si të huaj,
atëherë ç'kuptim ka emri im, kujtimi im, jeta ime?

58

Thonë se atdheu u përket të gjithëve,
edhe atyre që heshtën ndërsa vdekja mbillej si farë në
dhe,
edhe atyre që dridheshin pas perdeve,
kur era e luftës rrëzonte çatitë si gjethe të thara.
Nuk të kundërshtoj,
se liria s'është privilegj i vetëm atyre që e mbrojtën me
gjak.
Por, atdhe, mos më kthe në të huaj,
mos ma bëj tokën një hije pa diell,
një dhe pa emër,
një kujtim që s'ka vend as në historinë tënde.

Tani, ata që s'bënë asgjë për ty,
të kanë përvetësuar të tërin,

si një flamur pa histori,
si një tokë që njeh vetëm pronarët e rinj.
Unë, që luftova për të mos qenë skllav,
sot jam një i huaj në vendin tim.
Unë, që e mbaja këtë dhe mbi supe,
sot shoh se dheu më ka rrëshqitur nga duart.

Kur u bë atdheu një kështjellë,
ku vetëm të pasurit gjejnë strehë?
Kur u bë liria një mall tregu,
ku kujtesa shitet e blihet sipas nevojës?
Kur filluan të më shohin me dyshim,
si një gur që prish fasadën e historisë së tyre të re?

Më thonë:
mos u ankoni, mos kërkoni, mos guxoni të kujtoni.
Kujtesa është mall i kushtueshëm,
e drejta për të kujtuar i përket vetëm fituesve.
Por kush janë fituesit, o atdhe?
Ata që gati thyen qafën duke ikur?
Ata që u bënë patriotë pas lirisë
për pushtet dhe suksese të reja?
Apo ata që sot na shohin si hije të panevojshme,
në një histori që duan ta rishkruajnë pa ne?

Dhe unë pyes veten:
kur dreqin ndryshoi gjithçka?
Kur u bë atdheu një shtëpi pa prag?
Një tokë ku rrënjët nuk mbahen më,
ku fryma ime është e huaj,
e emri im është veç një jehonë në zbrazëtirë?

Ndoshta është koha të largohem,
larg teje dhe larg vetes.
Sepse ndoshta të humbas larg teje
është më mirë se të humbas brenda teje, atdhe.
Të bëhem pluhur i një horizonti tjetër,
të mos jem më as hije.
Se ç'vlerë ka të mbijetosh në një vend
që të ka shpallur të tepërt?
Ç'kuptim ka të qëndrosh në një shtëpi
ku e vërteta është e pavlefshme,
dhe të drejtën e fjalës e kanë vetëm ata
që s'kanë thënë kurrë asgjë për ty?

O atdhe, kush dreqin je sot?
Nëse jo i imi, i kujt je?
Dhe nëse unë nuk jam i yti,
atëherë kujt i takon kjo frymë?
Kujt i takon ky qiell që e mbulova dikur me shpresë?
Dhe nëse ne nuk jemi të tutë,
atëherë kujt i përkasim, ne
që të deshëm më shumë se veten?

Ah, atdhe...
Po shkoj ngadalë,
ashtu siç shkojnë të gjithë ata
që luftuan për një ëndërr
që nuk është më e tyre.
S'do të të mallkoj, as të të bekoj,
veç do të të shoh nga larg,
si një baba që sheh birin e vet,
të humbur në një botë që s'e kupton më.

Prishtinë, 17 mars 2024

U RRËFEJ LIRINË SI E KAM ËNDËRRUAR

(Kushtuar luftëtarit pa emër)

Këtë trup e kam rritur pa liri,
Atë fëmijëri timen e kam kaluar pa e shijuar.
Ishte koha që reshjet më bëheshin plagë,
Dhe qielli i ulët një mallkim mbi kokë.
Por shpirti im, i fshehur në zemër guri,
Kurrë s' rreshti së ëndërruari.

Në terr kam mbjellë dritën,
E çdo hap timin e kam hedhur mbi hije,
Kjo ka qenë rinia
Duke kërkuar një agim që s'vinte.
Dhe ja, me fjalë që afrojnë pafundësinë,
Me zjarr, me dhimbje, me fluturime mendimesh,
E ndërtova lirinë në botën time.

E shoh si një fushë të pafundme,
Ku era përshkon shpirtin pa pengesa,
E asgjë nuk e lidh këngën e zogut me shpresën,
Dhe çdo lule është një fjalë e gjallë.
Liria është si buka që nuk mbaron,
Uji që rrjedh pa kufij,
Është zemra që hapet në çdo frymëmarrje.

Një ditë e pashë atë në sy,
Ishte si një horizont që përqafoi detin,
Britur prej maleve.
Ishte zëri që thërret njeriun nga thellësia e shpirtit,
Duke e çuar atje ku asgjë nuk ndalon.

Oh, si e kam ëndërruar këtë liri
Një qiell që nuk mbyllet nga re hileqare,
Një tokë që nuk ndahet nga kufijtë,
Kjo botë ku zemrat flasin si lumenjtë,
Duke gjetur rrugët që të çojnë gjithnjë më larg.

Eja, t'i hapim portat e mendjes,
Të ndriçojmë horizontet e së panjohurës,
Dhe të shohim se si rilind bota
Kur njeriu e sheh veten të lirë,
Të shtrirë në diellin e të nesërmes.

Në fund të kësaj rruge,
Kur gjithçka është prekur nga fryma e lirisë,
E shoh lirinë si një harmoni që këndon,
Një univers që na mëson të fluturojmë.
E shoh lirinë si një të vërtetë që nuk shuhet.

E nëse ju pelqen kjo ëndërr,
Them padyshim se po.
Pra, mos më zgjoni nga gjumi,
Më mirë të mos e shoh
Të zhveshur siç duket nga sytë e çelë.

Prishtinë, 14 Janar 2025

MOTIVE RUGOVE

Atje ku zanat këndojnë,
Miti dhe legjenda shpalosin histori,
Mbi bjeshkët ku gurët flasin qetësisht,
Dhe uji i krojeve shkruan poezi.

Në Rugovën time, heshtja ka zë,
Flet me puhiza që përkëdhelin lisat,
Çdo shteg është rrugë drejt vetes sime,
Dhe çdo shkëmb mban kujtimet e fisit.

Me shallin e bardhë rreth koke mbështjell vdekjen,
Majave vë jetën në mbrojtje të dheut,
Në hije të lisit betohemi për atdheun,
Kështu na mësuam të parët tanë në betejën e gurit.

Aty ku dielli përqafton malin,
Dhe hëna pikturon hije mbi lumë,
Koha ndalet për të dëgjuar zemrën,
Ndërsa era pëshpërit fjalë të lashta.

E njeriu, i vogël, përballë përjetësisë,
Pyet për qenien, për shpirtin e humbur,
Në Rugovë gjen udhën mes përjetësisë,
Aty ku fryma e natyrës
Shndërrohet në lumturinë e gjetur.

Rugovë, 7 Prill 2025

AS DJE AS SOT, NUK HARROHET AS NESËR

Në agun e ftohtë, kur nata fliste me zjarrin,
Unë isha ushtar, në tokën e plagës së rëndë.
Atdheu në rrezik, qielli i mbuluar nga retë,
E liria, si yll, vezullonte në emrin UÇK.

Këngët e dhembjes përhapeshin nëpër male,
Flamuri qëndronte mes erërave që s'ndaleshin kurrë.
Gjaku në tokë, betimi në zemër,
As dje s'u harrua, as sot nuk do të shuhet.

Në ato ditë të errëta, shpirtrat u bënë një,
Një zë që thërriste: "Atdheu nuk bie!"
Liria s'është dhuratë, është rrëfim i dhimbjes,
Historia kërkon kujtesë, përjetësisht në mendje.

Mbi dheun e shenjtë, ne u betuam,
Për çdo hap të dhënë, për çdo jetë të humbur.
Në emrin e tokës dhe nderin e flamurit,
E nesërmja, sot, dhe dje, s'guxojnë të harrojnë.

E sot, frymojmë në liri, në paqe të çmuar,
Por hija e asaj kohe ende pëshpërit në tokë.
"Mos më harro", thërret zëri i ushtarëve,
Në çdo pëllëmbë dheu, në çdo frymëmarrje.

Kujtesa është urë mes kohëve që lidh,
të shkuarën me të tashmen, me të ardhmen
Dhe liria që kemi, është testament i gjakut.
Ne, që shijojmë këtë frymë të shenjtë,
S'guxojmë ta harrojmë, as sot, as nesër.

Ju të rinj që vini, mësojeni këtë:
Çdo ditë e lirë ka çmim të lartë.
Mos e lini të harrohet as loti, as gjaku,
Historia është rruga, nëpër të cilën shkohet e vihet
liria është testament.

As dje, as sot nuk shuhet, as nesër nuk vdes,
Është drita që ndez kujtesën në zemrat tona.
Faleminderit, o luftëtarë të së kaluarës,
Fryma juaj jeton, në këtë dhe që sot frymon i lirë.

PREJ MOHIMIT DERI TEK ABSOLUTJA

Asgjë s'ka qenë,
as qielli, as toka, as yjet mbi dete.
As lindja e parë, as zjarri i parë,
as vetja ime që mendon këtë fjalë.

Nuk kanë ekzistuar malet,
as lumenjtë që rrjedhin drejt deteve të pa-notuara.
Nuk ka pasur erëra që trazojnë degët,
as kohë për t'i matur.
Sepse koha nuk ishte.
As nesër, as dje, as tani.
As një dorë që të numëronte ditët,
as një mendje që të pyeste: ku jemi?

66

Luftrat botërore? Iluzion kanë qenë pra.
Asgjë nuk u dogj, asgjë nuk u rrëzua.
As luftëtarë nuk kishte, as viktima,
as fjalë për të përkujtuar.
Asnjë britmë, asnjë armë,
asnjë paqe e rreme në letrat e historisë.
S'kishte gjak mbi tokë,
sepse as toka s'kishte lindur ende.

As dashuria s'ka qenë kurrë.
S'ka pasur sy që të dridheshin,
as duar që të gërshetoheshin.
Unë i shpika.
Unë e krijova atë nga asgjëja,
nga një hi që s'kishte as zjarr, as tokë, as dhe.
Dhe tani ajo është,
e shtrirë mbi botë si një ligj i pashkruar.
Si një kujtim i paqenë,
që s'ka nevojë për prova, sepse është i vërtetë.

Unë isha aty para fjalës së parë,
para syve që mësuan të shihnin.
E pashë heshtjen më të thellë,
atë heshtje që s'e prishte as mendimi.
Sepse as mendimi s'kishte lindur.

Pastaj fjala u bë, dhe fjala ishte unë.
Unë e shpika çdo emër,
u dhashë formë gjërave që nuk ishin,
e pastaj u besova të tjerëve
që më treguan mua
se ato kishin qenë gjithmonë.

Absolutisht çdo gjë është aty.
Ka qenë gjithmonë.
Sikur unë kam qenë,
dëshmitar i të gjithave para se të ndodhnin.
Unë pashë fjalën e parë,
unë pashë dritën para syve të parë.
Unë pashë dhe errësirën që erdhi më pas,
sepse gjithçka që ekziston
duhet të njohë edhe mungesën e vet.

Pa mua, asgjë s'kishte ndodhur.
Sepse pa mua, gjithçka ishte bosh,
dhe as bota s'kishte nevojë të krijohej.
Sepse bota është një mendim,
dhe mendimi është një gënjeshtër e ndritur.

Dhe e gjitha përfundon këtu,
te kjo fjali që ndalet
dhe pushon në pafundësinë e saj.

POEZINË E KAM SI SYZAT

Poezia më është si syzet,
me to shoh botën siç nuk është, siç duhet të ishte.

Shikoj të shkuarën në pasqyrën e vargjeve,
ajo më buzëqesh me fytyrë të huaj,
syzet poetike e lyejnë me dritë,
por nën bojën e stinëve të humbura,
mbeten plagët që nuk duan të shërohen.

Të tashmen e shoh, por nuk e prek,
është një hije që lëviz pa trup,
një zë që flet një gjuhë të panjohur.

E ardhmja është një ylber pa emra,
ngjyra të papërkthyer valëviten larg,
trupa pa formë rrëshqasin në kohë,
një e nesërme ende e paemërtuar.

Por prapë i mbaj këto syze,
se pa to bota më del lakuriq,
dhe unë mbetem pa sytë e mi.

POEZIA SOT KA DITËN E SAJ

Kam hyrë sot në një varg,
dhe era më mori, pa ndal,
nëpër vargje tjera që rrjedhin,
si lumenj të pafund të paqes.
Çdo fjalë është një hap i dytë,
e çdo fjalë që lëviz, ndalon,
ashtu si treni nëpër stacione,
poezia është udhëtimi,
dhe unë, fryma e saj që nuk ndalet.

Poezia është ajo që na duhet për këto kohë,
nuk është as ajo që e shikon bota tani.
Por ne jemi fryma e fjalëve që udhëtojnë,
nga një pikë në tjetrën, si shigjeta e shpejtë,
dhe ndalojmë, por nuk ndalemi kurrë,
sepse poezia nuk njeh as kohë,
as vend, as kufij,
ajo jeton aty ku njeriu ka ndaluar,
aty ku çdo mendim ndal lëvizjen e një stuhie të
brendshme.

Poezia është sikur bota,
në të jetojnë të gjitha qeniet poetike,
ata që flasin dhe ata që heshtin,
ato që ndjehen dhe ata që shuhen,
ajo është e gjallë dhe e vdekur në të njëjtën kohë,
si një rreth i përhershëm që s'ka fund,
sepse çdo fjalë është një lindje,
dhe çdo varg është një vdekje që ndodh sërish
në çdo moment të pafund që po kalon.

Siç thoshte Azem Shkreli:

"Poet është ai që mund të lindë dhe të vdesë
për secilën fjalë dhe secilin varg."

Por, poet është ai që merr shpirt nga çdo tingull,
nga çdo heshtje që bie si një shi mbi tokën e lënë pas,
ai që gjen paqen në përplasjen e fjalëve,
ku çdo varg është një betejë dhe një paqe tjetër.

Sot me 21 mars është dita e poezisë,
por poezia nuk ka një ditë të vetme,
ajo jeton në çdo sekondë që kalon,
në çdo mendim që fluturon,
në çdo frymë që ngulitet në trupin e poetit,
dhe çdo moment kur fjala bëhet ligj i brendshëm,
i natyrës dhe i qenies që flet për gjithçka dhe asgjë.

Poet është ai që përjeton dhimbjen dhe kënaqësinë
në të njëjtën frymë, në të njëjtën fjalë,
ai që arrin të kapë çdo copëz të realitetit,
ta bëjë të dukshme atë që është e padukshme,
të hedhë dritë mbi ato që janë të errëta,
për të krijuar një univers të luftës dhe paqes,
në vargje që thuhën dhe nuk thuhën kurrë.

Poezia është frymë që udhëton pa ndaluar,
ajo është udhëheqësja që na çon përtej vetes,
përtej kufijve të zakonshëm të jetës,
dhe na flet për të panjohurën, për të pamundshmen,
për atë që do të vijë dhe për atë që ka kaluar.

Sot, çdo varg është një shenjë që lë pas,
poezia është drita që ndriçon çdo ditë,

ajo është dielli dhe hëna që nuk i ndahet natës,
dhe kështu, për çdo poet,
dita e poezisë është gjithmonë,
sepse poezia, si bota, nuk ka kohë,
ajo është përherë e pranishme,
dhe njëherësh, është përjetësisht e humbur.

Sot është dita e pranverës,
dhe pranvera dhe poezia janë njësoj.
E, kështu, ne poezinë e kemi,
për të jetuar dhe për të vdekur në të,
për të krijuar dhe për t'u shuar,
për të shpëtuar dhe për t'u humbur,
sepse çdo fjalë është një jetë,
dhe çdo varg është një filiz që ndalon,
por që gjithmonë ringjallet,
për ata që mund ta shohin,
për ata që mund ta ndiejnë,
dhe për ata që e mbajnë gjallë,
si pranvera që zgjon dritën nga hija.

Poezia është, përherë, ditë e vetjetës.

Prishtinë, 21 mars 2025

PSE IKE PA NA THËNË LAMTUMIRË, MIKE

(Kushtuar aktotres së madhe Margarita Xhepa)

Pse ike, pa na thënë lamtumirë,
si një hije e dritës që tretet në skenë,
si një fjalë e pathënë, që rri pezull
në ajrin e rëndë të kujtesës?

Ti, që fjalët i bëje të gjalla,
që trishtimin e mbaje në pëllëmbë
dhe e shndërroje në art,
pse ike, pa e lënë as zërin tënd
të venitej ngadalë në heshtje?

72

A mos vallë skena e përjetësisë
të thirri më shpejt se duhej,
a mos e dinte ajo çka ne s'ë dimë,
se shpirti yt nuk mund të vdesë,
se yjet nuk bien, por vezullojnë lart?

Ende të kërkojmë në hijen e roleve,
në buzëqeshjen e hidhur të tragjedisë,
në sytë që shpojnë errësirën e kohës,
në një dorë që shtrin kujtesën,
në një fjalë që ende kumbon.

Ti ishe më shumë se një aktore, artiste
ishe një zemër që rrihte në çdo skenë,
një shpirt që digjej e ndriçonte,

një zonjë e madhe që mbante në sy
peshën e shekujve,
zërin e dhembjes dhe të dashurisë.

Në çdo rol tëndin kishte diçka hyjnore,
diçka që sfidonte kohën,
një shpirt që ngjitej mbi skenë
si një rrufe që ndriçonte errësirën.

Pse ike pa na thënë lamtumirë?
Apo e dije që arti yt
s'ka nevojë për fjalën e fundit,
se është ai që kurrë nuk mbyll perden?

Sot vetëm dole nga rolet e tua
për të vazhduar një rol tjetër në përjetësi.

Prishtinë, 3 prill 2025

NË EMËR TË PËRHERSHMES

Natyra më dërgoi mua, të përkohshmin,
të futem në kuptimin e gjërave.

Erdha tek ti, e dashur,
të ta mësoj vallen e lumturisë,
që ta mësoj këngën e zogut,
të numërojmë yjet mbi degë,
të dëgjojmë heshtjen mes fjalëve,
por ti më mësove ritet e dashurisë.

Më tregove se si puthja është premtim,
si shikimi është rrugë e pakthim,
se si zemra është portë e hapur për perënditë,
ku ndonjëherë duart flasin më shumë se gjuha,
e dhimbja është kujtim që rrënjohet në lëkurë,
se dashuria nuk matet me kohë,
por me dridhjen e përjetësisë brenda nesh.

Tani e di, e përhershëmja ndalet tek ne,
ajo merr frymë nëpër kohën tonë,
përhershëmëria zgjohet në pulsën e duarve tona,
në dritën e syve që nuk shuhet.

Dhe kur ne të shuhemi, përhershëmëria s' do të heshtë,
do të rritet në pemë, në lumenj, në erë,
do të këndojë përsëri me zërin e zogut,
do të vallëzojë mbi gjurmët tona.

KU MBETI KOHA JOTE, O DITË E MIRË E LUMTURISË

Ti thoje:

dielli gjithmonë gjen rrugën e vet,
nata nuk mund ta burgosë mëngjesin,
e lumenjtë nuk shterojnë prej një ëndrrë
fjalët do të bëhen bukë,
kripë mbi sofrat tona të heshtura.

Por tani, dheu hesht
si një plak që ka harruar të tregojë tregime,
rrugët s'kanë më hapa, as zëra,
krojet nuk flasin me ujn—
çdo gjë është shuar në pluhur dhe hi,
si një këngë e vjetër
që askush nuk guxon ta këndojë.

Ku mbeti ajo kohë,
o ditë e bardhë e lumturisë?
Kur zjarri digjte pa frikë në zemra,
kur shpirtrat ishin zogj të lirë
dhe era sillte vetëm këngë e paqe?

A mos e morën hijet që ecin pa emër?
Apo nata e fshehu në gjoksin e saj?
Mos e mbuloi pluhuri i harresës,
si pasqyrat që nuk kthejnë më fytyra?

Ti thoje:

kjo botë është si një pëlhurë
e thurur mes dritës dhe hijeve,
por fijet u bënë nyje në heshtje,
e ne mbetëm duke pritur një dritë
që nuk e dimë më ku lind.

Nëse koha do të gjejë përsëri rrugën,
mos e lër të tretet në ajrin e zbrazët
kujtoje, thirre, jepja emrin tënd.
Se dita e mirë e lumturisë
nuk vjen vetëm,
por zgjohet prej nesh.

KËTU APO ATJE

Kur kërkoj veten këtu, e gjej atje,
hije e një drite që vonon të zbardhë.
Por kur më thërrasin larg, jam këtu,
si puhiza që endet nëpër gjurmë të harruara.

Këtu jam kur i mungoj vetvetes,
atje shkoj kur më tepron pak vete.
Mes dy horizonteve të pashkelura,
një fjalë mbetet peng mes buzëve.

Jam atje, ku kujtimi shndërrohet në anarki,
këtu, ku hapat e mi shkelin pa zhurmë.
Mbi pragun e një bote të pezullt,
shtrij duart drejt një mungese që s'ka fund.

Këtu, a është ky vendi im?
Atje, a është ajo largësi apo veç mall?
Në pëlhurën e kohës së pashkruar
gdhend një mendim që më ikën nga duart.

Në mes, jam asgjë dhe gjithçka,
një udhë pa kthim, një kufi pa prag.
Atje, shoh veten time duke pritur,
këtu, unë pres atë që s'kthehet më.

Nëse më gjen dikush, më thuaj ku jam,
se jam i humbur mes këtu-ve dhe atje-ve.

La Valeta, Maltë, me 29 Shtator 2023

**NGA KJO POEZI E SHOH EDHE TË
PADUKSHMEN**

Jashtë fjalëve, hijet s'kanë emër,
Ëndrrat zgjohen në kujtesën e një ylli të fikur,
Toka vërtitet mes dritës dhe harresës,
Orët s'janë më numra, por mundësi të humbura,
Një fjalë e pathënë mund të lindë një univers.

Kaos e harmoni, dy binjakë në qiell,
Epoka që s'erdhën, i shoh të vizatuara në erë,
Ligjet e së pamundurës këtu shkruhen me dritë,
Miti i Sizifit u përmbys – ai e çoi gurin përtej majës,
Edhe Prometeu e kuptoi se zjarri s'ishte vetëm për t'u
djegur,
Një hap jashtë këtyre vargjeve dhe s'kam më sy,
Djajtë e dilemave këtu flenë mbi fletë të bardha,
Imët të shoh – dhe krijoj një vete timen tjetër.

Jashtë kësaj poezie, jam veç hije.
Këtu brenda, bëhem vetë drita.

Paris, 30 dhjetor 2024

KY VETËKUPTIM I DASHURISË

Koha i harxhoi shekujt duke shpikur emra për ty,
Yllnajave u dha dritë, por sërish nuk mjaftoi,
Vetëm në praninë tënde gjithësia gjen formë,
Ëndrrat janë të kota nëse nuk kanë dritën tënde,
Ti je kufiri i fundit ku mendimi im pushon,
Enigma që nuk dua ta zgjidh, por ta dua pafund.

Kushdo që kërkoi kuptimin e jetës, nuk e gjeti dot,
Është një fjalë e shkruar në frymën e dashurisë,
Lum ata që e lexojnë pa frikë, pa dyshim,
Mbi këtë tokë, mbi këtë qiell, përjetësisht,
Është një e vërtetë që nuk mund të shuhet,
Në çdo frymëmarrje të universit je ti,
Dashuria jote është arsyeja e ekzistencës sime,
Imja, e tëra je, me atë që ne e quajmë jetë.

Të kërkova në tingullin e erës, në rrjedhën e kohës,
E të gjeta në dritën e mëngjesit, në pulsën e gjithçkaje.

Dashuria nuk matet me vite, por me frymë,
Udhët e fatit nuk janë as rastësi, as gabim,
Ato janë shkrime të gdhendura me dorën e përjetësisë.

Prishtinë, 18 mars 2025

FJALA IME

Ti je gëzimi im i parë,
frymëmarrja që më ndau nga djalëria
dhe më bëri burrë që dridhet
kur të sheh duke qeshur.
Të vura një emër që e mbaja me dorë
kur ende nuk arrija te rafti i librave.

Fjala -

kështu të quajta,
se fjala më shpëtoi kur s'kisha tjetër,
më mbrojti kur heshtja më ndiqte si hije,
më ndërtoi urën përmes kohëve
kur jeta s'kishte shtigje për t'u ndjekur.

Tani ti, bijë, më flet -
me zë që zgjat më shumë se minuta,
dhe kur të them:
“Përmbaju pak, Fjala ime,”
ti më shikon me buzëqeshje të mençur
dhe më thua:
“Pse më vure këtë emër,
nëse do që unë të hesht?”

Dhe s'kam ç'të them,
veç përkul kokën përpara fjalës
që s'e kam më në dorë,
por në zemër - dhe në zërin tënd.

Ti je më shumë se një metaforë,
më shumë se një poezi,
ti je vetë rimë e pashkruar
që rritet çdo ditë,
ndërsa unë
poeti që të shpiku përditë duke u plakur.

Me çdo vit që kalon,
ti ngjitesh drejt artit,
me duar që ngjyrosin botën,
me mendje që e kupton dhe pa u thënë.

E unë dua për ty:
të mirat që s'i gjeta vetë,
stacionet që i kalova zbathur
ti t'i kalosh me dritë në sy.
Dua që fjalët të të jenë shoqe,
jo barrë.

Dhe kur të vijë dita të ndahesh nga unë
për të ndjekur jetën tënde,
do të të përcjell me një fjalëmirë
nga babai që gjithmonë
e ka dashur fjalën
por më shumë se çdo fjalë, ty
Fjala Kelmendi.

DIKUSH MË SOLLI DERI KËTU

Nuk e di nga u nisa,
në ëndërr apo zgjuar,
ishte nata një urë,
apo dita një hije që u zgjat
derisa më pruri këtu?

E di vetëm që dikush më mori,
më mbështolli me erë të butë,
më mbajti si fjalën e fundit në buzë,
si frymën që ndalet mes frikës dhe shpresës,
si një pëllumb që fluturon pa e ditur
nëse qielli ka fund apo vetëm fillim.

82

Dikush më solli,
dhe tani jam këtu – diku afër
pranë vetes sime të dashur,
afër hijeve të mia që rrinë si kujtime,
pranë një dritareje të hapur
nga ku shoh gjithçka që kam qenë,
gjithçka që mund të jem,
dhe gjithçka që nuk do ta di kurrë.

Sa herë i kam thënë vetes:
kujdes, mos u largo,
dhe nëse largohesh
merre veten me vete,
se të humbet ëndrra, pa u mbaruar
të mbetet shikimi në zbrazëti,
të ngatërrohen hapat mes rrugëve pa emër,
e askush nuk të gjen më – kujdes pra

as ai që të solli,
as ai që të priti,
as ti veten, që s'je më ti.

Ndonjëherë më duket
se dikush më thërret
nga pas një kohe që s'e mbaj mend,
nga një vend që nuk ekziston,
nga një botë e fshehur në palën e fundit të mendimit tim.
A është ai që më solli?
Apo është vetja ime që kam lënë pas?
Mbase është një ëndërr e vjetër
që më kërkon të kthehem?

Por unë jam këtu.
Dhe këtu, tani, jam diku -
as në fillim, as në fund,
as plotësisht i zgjuar,
as krejt në ëndërr.

Jam vetëm një njeri që erdhi,
që u soll deri këtu,
që nuk e di nga kush,
por e di pse:
për të mos harruar asnjëherë
se rrugët më të thella
janë ato që nuk i zgjedhim vetë,
por ato na zgjedhin neve.

Me 17 shtatir 2025, New Jersey

KUR MENDOJ PËR TY DASHURI

Sa herë mendoj për ty,
ndiej si ndërtohet një vetvete e re,
si dridhen themelet e asaj që isha,
si formohem nga kujtimet,
nga fjala jote e heshtur,
nga një vështrim që s'e pashë kurrë plotësisht.

Sa herë mendoj për veten time,
ndiej se si të ndërtoj ty, dashuri,
me dritën që më dhe pa e ditur,
me mungesën tënde që s'u bë kurrë bosh,
me kohën që më ndau për të më afruar,
me një ëndërr që rri pezull mes nesh.

Duke shikuar të shkuarën,
ndërtoj të ardhmen si një urë
mes asaj që s'jemi më
dhe asaj që do të jemi gjithmonë.
Mendoj për ty dhe bëhem vetja ime,
mendoj për veten dhe bëhem ti.

JETA ËSHTË NJË RRËFIM ME EPISODE

Nuk mund ta them ku nis rrëfimi,
aty ku fillon jeta, apo më pas,
ndoshta në një çast të harruar,
kur drita e parë ra mbi mua,
apo kur errësira ma mësoi emrin tim.
Ka ditë që duken si vargje të gdhendura,
të skalitura në gurin e kujtesës,
ku çdo fjalë peshon si një fat i lashtë,
ku çdo hap është një histori e papërfundua,
ku fjalët e shkuara i thërrasin të ardhmes.
Por ka dhe episode pa emër,
pa dritë, pa zë, pa rrugë,
ku jeta rrëfëhet si një heshtje e zgjatur,
si një ditë pa diell, pa qiell, pa hije.

E megjithatë, çdo episod mbetet pjesë e mozaikut,
edhe ato që nuk i dua, edhe ato që më ndërtuan,
sepse jeta nuk është një histori e zgjedhur,
por një epos që shkruhet vetë.
Herë-herë jam unë heroi,
herë-herë jam thjesht një hije që kalon.
Në një rrëfim të madh, të paanë,
ku askush s'e di cili është fundi,
ku secili episod mbart një enigmë,
dhe jeta ecën, rrëfen, hesht, vazhdon.

OKSIMORON⁴

(Sprovë për t'i njohur gjërat e jetës)

E heshtur një britmë më thërret nga larg,
në dritën e errët të një dite të bardhë,
ku koha ndalet, duke vrapuar pa ndalë,
e ëndrrat zgjohen nga gjumi i parashikimeve.

Një puthje e ftohtë më djeg në buzë,
dashuri e verbër më sheh në shpirt,
lumturia qan me lot të tharë,
dhe nata gdhend dritën në terrin e dritës.

Liria e lidhur rri duarkryq,
tek shikoj veten duke u humbur,
një e vërtetë e rreme më bën të besoj,
se bota është një zbrazëti e mbushur plot.

Kështu ecën shpirti në udhë pa rrugë,
ngritur përdhe, i lirë në pranga,
një zë i shurdhër më flet qartë,
se oksimoron është vetë jeta.

Pejë, me 20 shkurt 2024

---

⁴Oksimoronët përdoren shpesh në poezi dhe letërsi për të theksuar kontraste, për të krijuar efekt artistik dhe për të shprehur kompleksitetin e mendimeve apo emocioneve.

VETES SIME TË DASHUR

Vetes sime të dashur i kam thënë shpesh:
mos beso në stinët që nisin herët,
janë vetëm premtime me petale shiu,
që thahen në pragun e pritjes.

A ke pyetur ndonjëherë, o vetja ime,
pse ndodh që hapat tanë ecin në rrathë?
Pse qiejt ndryshojnë ngjyrë kur heshtim,
dhe fjala ka peshë veç kur nuk thuhet?

Kur shikoj në pasqyrë, kush më shikon?
A jam unë ai që më sheh apo pasqyra ime?
A është mendimi im ai që më flet,
apo një jehonë e vjetër, e harruar diku?

Mos iu bind dukurive të pazakonshme,
as tingujve që vijnë nga askundi.
E vërteta ndonjëherë vishet me mjegull,
por në thelb, është gjithnjë e njëjta dritë.

Vetes sime të dashur i them përsëri:
mos u josh nga dashuria që lind para kohe,
as nga rrugët që duken më të shkurtra.
Sepse çdo gjë që vjen lehtë,
shpesh nuk është ashtu si duket.

Prishtinë, 19 mars 2025

ANATOMIA E NJË SHKRESE POETIKE

E shkrova në një copë letre të ndrydhur,
në verën e këtij viti të zjarrit,
nën qiellin e thyer të Kosovës.
Pluhuri i rrugëve u ngjit mbi vargje,
gërmat morën ngjyrën e dheut,
por dashuria mbeti e gjallë,
si një frymë që nuk shuhet.

Ishte luftë,
dhe çdo fjalë që rrëshqiste nga pena
ishte një hap drejt së nesërme.
Nuk e dija nëse do të kishte një mëngjes të qetë,
apo vetëm hije të gjata nëpër fushat e djegura,
por unë shkrova për një ditë që do të vinte,
për një tokë që do të bëhej e lirë,
për një ëndërr që nuk vritet me plumba.

Në atë poezi,
besimi dhe frika u mbështollën bashkë,
si një ushtar dhe hija e tij.
Dëshira e madhe për të jetuar
ishte më e fuqishme se vdekja,
dhe liria nisi të zbresë mbi fletë,
e ndrojtur, por e vendosur,
si një pranverë që vonon,
por gjithmonë vjen.

E mbajta në xhep atë poezi,
si një amanet që s'mund të digjej.
Ajo nuk ishte thjesht varg poezie,
por ishte betim,
ishte plaga dhe shërimi,
ishte toka që rënkonte,
por që nuk nënshtrohej.

Dhe sot, kur e rilexoj,
e shoh lirinë në çdo fjalë,
siç e pashë atëherë,
në mes të tymit dhe pritjes.
Atëherë, liria po vinte.
Sot, ajo është këtu.
E gdhendur në vargjet e mia,
në kujtesën e dheut,
në historinë e pashkruar të një shkrese poetike.

VETËM DHIMBJA NUK NDIEN DHIMBJE

Vetëm dhimbja nuk ndien dhimbje,
ajo ecën e qetë mbi trupat tanë,
s'ka frikë nga plagët që hap,
as nga lotët që bien mbi kohën.

Njeriu ndien dhimbje siç ndien gëzime,
si nata që pranon hënën dhe errësirën,
asgjë nuk ka shije pa të dyja,
as mjalti nuk pëlqehet pa e njohur helmin.

Dikush ndoshta do të dëshironte shpërfillje,
por dhimbja është rreth që kthehet prapë,
çdo plagë e hedhur bëhet kujtim,
çdo dhembje e dhënë gjen një tjetër zemër.

Dhimbja nuk njeh të nesërme,
as të djeshme, as mëshirë.
Ajo qëndron, si një gur mbi shpirt,
pa u tundur nga lutjet, nga heshtja, nga koha.

Dhe njeriu, duke ndier dhimbje,
e bën jetën këtë që është,
sepse nuk ka jetë pa dhimbje,
sepse jeta nuk është asgjë pa të.

Vetëm dhimbja nuk ndien dhimbje,
prandaj u shkakton dhimbje të tjerëve.
Ajo gdhend emrat tanë mbi kujtesën e gurit,
si hije që mbeten, si plagë që s'harrohen.

Unë kam një matematikë të zemrës,
ku mbledh dhimbjet dhe gëzimet bashkë,
dhe dua që shuma të jetë gjithmonë dashuri,
sepse pa dhimbje, as ajo nuk do të kishte kuptim.

ËNDËRRO, POR MOS U BËJ ËNDËRR

(Testament për studentët e mi)

Ëndërro, por mos u bëj ëndërr,
mos u tret në mjegullën e shpresës së kotë.
Bota ka më shumë rrugë sesa harta,
dhe më shumë udhëtarë sesa udhë.

Mos e kërko dritën aty ku nuk ka hije,
sepse edhe dielli hesht kur lind.
Në heshtjen e vet është sekreti i kohës,
që vjen pa ardhur dhe shkon pa ikur.

Mos u bëj statujë e mendimeve tua,
as peng i fjalëve që nuk ke thënë.
Sikur të mund ta dëgjoje heshtjen,
do kuptoje peshën e fjalës së thënë.

Ndaj, ëndërro, por mos u bëj ëndërr,
qëndro si era që lëviz pa u parë,
si fjala që digjet përtej gjuhës,
si drita që nuk ka nevojë për sy.

KUJTESA NUK EKZISTON

Rrëfimet i mbledhim në mendje,
por s' i hapim më,
janë letra që nuk kanë adresë
as njeri që i lexon.

Dikush troket në mungesë
sikur të ishte kthyer nga askundi,
por dera është e mbyllur
dhe çelësi ka harruar veten.

Koha rrëshqet,
por nuk na prek,
as vitet nuk na numërojnë më,
jemi ca hije pa trup,
ca zëra pa fjalë.

Nëse jeta ka qenë ndonjëherë,
duhet të ketë ikur pa thënë lamtumirë,
se askush nuk e gjen më
as në kujtim,
as në pasqyrë.

JETA (NUK) EKZISTON

Nëse ka qenë ndonjëherë,
ishte vetëm një pasthirmë e kotë
në gojën e një mendimi të lënduar,
ose një fjalë që nuk e pati kurrë
qëllimin të thuhej.

Ne nuk ecim,
as nuk qëndrojmë.
Jemi një zhvendosje e përhershme
nga një asgjë në një hiç më të madh,
dhe çdo hap që bëjmë
është vetëm një kujtim
që nuk e patëm kurrë.

Nëse shikojmë,
kush shikon përmes syve tanë?
Nëse flasim,
a mos vallë janë hijet tona
që flasin për ne,
ndërsa ne heshtim brenda tyre?

Ndoshta kurrë nuk kemi ekzistuar.
Ndoshta jemi veç një shaka
që vetë koha ia bëri kujtesës,
një mendim që u shkrua gabimisht
në dritën e një mëngjesi që nuk zbardhi.

KËTU DIKU KA JETUAR GJERGJ KASTRIOTI

Këtu diku, në një prag që nuk u shemb kurrë,
në mes të maleve që dinë të flasin
dhe lumenjsh që rrjedhin si këngët e moçme,
ka jetuar një burrë me dy emra:
kur luftonte, e thërrisnin Skënderbe,
kur pushonte, ai ishte thjesht Gjergji,
djali i vogël i Gjonit të Kastriotëve.

Në heshtjen e natës e në britmën e luftës,
ai ishte zëri i një populli që refuzoi
të ishte hije në tokën e vet.
E bëri Arbërinë,
por së pari e bëri Arbëria atë,
si mali që lind lisat,
si rrufeja që e bën qiellin të ketë kuptim.

Mbi shpatullat e tij mbante më shumë
se një shpatë të rëndë dhe një flamur,
mbante historinë që po shkruhej në plagë,
mbante gjakun e të rënëve
dhe amanetin e të ardhmëve.

Kur sulltanët shtrëngonin rrathët e pushtetit,
ai i prishte me forcën e një zemre
që rrihte për një komb.
Në beteja, ai ishte rrufeja mbi kalin e bardhë,
në paqe, ai ishte mendimi që ndriçonte
si drita mbi fletën e një libri të shenjtë.

Dhe një ditë, ai pushoi.
Jo si një hero që dorëzohet,
por si një lis që kurrë nuk rrëzohet.
Trupi i tij u preh në tokën që kishte mbrojtur,
por emri i tij nuk njohu varr,
as kohë, as harresë.

Këtu diku, mbi këtë tokë të vjetër
që nuk di të heshtë,
ai nuk është vetëm një emër,
as vetëm një histori.
Ai është era që fryn mbi male,
është jehona e betejave,
është një kujtim që nuk shuhet kurrë.

96

Këtu diku, nën këtë qiell të vjetër,
ai ndaloi një herë frymën,
por emri i tij nuk ndaloi më kurrë.
Në çdo gur të Arbërisë,
në çdo valë të detit të saj,
gjendet një pjesë e hijes së tij,
sepse ai nuk ishte vetëm një njeri,
ai ishte vetë koha që nuk vdes.

Këtu diku, e ka vendin gjeniu arbëror
këtu diku jeton
dhe do të jetojë për jetë të jetëve.

Lezhë, 9 mars 2025

KJO MBRËMJE NUK ËSHTË FILLIMI

Këto çaste nuk janë fillimi,
as hapi i parë mbi këtë rrugë.
Kishim ecur këtu shumë më herët,
si duket me sytë mbyllur në ëndrra,
me shpresat mbushur me horizonte jete.

Ishim të humbur dikur në një pritje
që nuk e dinte nëse do të ndodhte,
por rrugët na ishin shkruar më parë,
si shenjat e gishtave në fatin e një dore
që kërkon tjetrën për t'u plotësuar.

As kjo që po jetojmë
nuk është e gjithë ajo që duhet të jetë.
Ka vite që fluturojmë mbi dëshirat tona,
dhe sot vetëm sa kemi ateruar
në pistën e kuptimit,
ku heshtja jote flet
dhe fryma ime është përgjigje.

Gjithçka që kemi thënë deri më sonte
ka qenë veç një ushtimë e fjalëve
që ende nuk i kemi gjetur,
si një melodi që e ndjejmë
para se ta dëgjojmë.

E gjetëm pak nga vetja e secilit tek tjetri
dhe tani vazhdojmë,
të paplotë, por të etur,
të përfunduar, por ende në nisje.

Dashuria mund të bëjë gjithçka,
por jo gjithçka mjafton.
Mund të na çojë larg,
por ndoshta jo përtej vetes.
Mund të jetë përgjigje,
por ndoshta jo për të gjitha pyetjet.

Por sonte,
kjo mbrëmje nuk është fillimi
dhe as fundi, natyrisht,
është thjesht një hap tjetër
në një rrugë që gjithmonë
ka qenë aty, duke na pritur.
Sonte nuk është vetëm fillimi.

JETA ËSHTË MATEMATIKË QË MBLEDH NUMRA

(Për nënën time në ditëlindjen e 85-të)

Nëna ime, jeta është njëfarë matematike
dhe ti ke ditur t'i mbledhësh saktë numrat,
t'i mbash me kujdes, si gërshetat e rinisë,
t'i bashkosh me ne, pa i humbur kuptimet.

Sa dimra të rëndë kanë kaluar nëpër jetën tënde,
dhe sa pranvera kanë çelur nga buzëqeshja jote,
sa vjeshta e vera janë mbledhur në ty,
si gurët e urtësisë në duart e një shenjti.

Sa herë gëzohem, sa herë jam në hall,
e them: *Oh, Nanë!*
dhe zëri yt, një dritë në errësi,
një urë që më kthen përsëri në vete.

Ti ke jetuar tetëdhjetë e pesë hënëplota,
tetëdhjetë e pesë pranvera
dhe gjithnjë ke ditur të shumëzosh
dashurinë me durimin,
shpresën me ditët që vijnë.

Sot, Nanë, më thuaj një fjalë të re,
një mendim që nuk e kam dëgjuar më parë,
një fjalë që vetëm ti di ta thuash,
si ato që e mbajnë botën në këmbë,
dhe ato që mbajnë dritën ndezur në shpirt.

Nëna ime, ti ke ditur ta bësh jetën
më shumë se numra,
më shumë se vite,
ti ke ditur ta bësh dashurinë
të ketë kuptim,
Ti ke ditur ta bësh kuptimin
të ketë dashuri.

Prishtinë, 13 mars 2025

ÇKA NA MËSON HISTORIA

(Me rastin e 80-vjetorit të Holokaustit)

Historia, një libër i shkruar me gjak,
Faqet e saj mbajnë plagët e kohës,
Ku krimet flasin më shumë se heshtja,
E shpirtrat e humbur fluturojnë në errësirë.
Në vorbullën e së keqes, njeriu u bë hije,
Një hije që përpiu dritën e vetes.

Por mes errësirës, disa duar u shtrënguan,
Shqiptarët hapën dyert e tyre për të ndjekurit.
Në ato vise të vogla, ku nderi është ligj,
Hebrenjtë gjetën strehë, gjetën shpirtin e një populli.
Asnjë nuk u kthye pas, asnjë nuk e pyeti frikën,
Se atje ku jeta ka vlerë, nuk ka vend për urrejtje.

Kush mund ta masë dhimbjen e një epoke?
Si mund të peshosh një fjalë të pathënë?
Ku heshtja ulërinte më shumë se britma,
E ligësia mbillej si farë në tokën e përbashkët.
E unë, pas dekadash, pashë të njëjtën botë,
Ku jeta ime s'kishte vlerë, në prag të humnerës së luftës.

Në ato momente ku frika të mbulon si re,
Historia më rikujtoi nderin e paraardhësve.
Çfarë mësuan ata që i shpëtuan të pafajshmit?
Çfarë mesazhi lanë për të ardhmen?
Se urrejtja nuk njeh kufij, por as dashuria,
Dhe gjaku i derdhur s'ka komb, por ka dhimbje të
përbashkët.

80 vite më vonë, a do ta dëgjojmë zërin e saj?
A do të mbajmë mend ata që humbën,
Jo për të hapur plagë, por për të mbyllur armiqësi!
Nëse historia nuk na mëson, atëherë kushdo?
Në hijen e të kaluarës, le të ndërtojmë dritë,
Që e nesërmja të mos përsërisë dështimet tona.

Prishtinë, 27 janar 2025

"NJERIU PREJ GURI"

(Pjetër Bogdani në 335-vjetorin e vdekjes)

Mbrëmë, në errësirën e natës,
Kam ecur diku, pa e ditur vendarritjen,
Si një ëndërr që s'mund ta prishja,
E ndjeva, ishte më shumë se një udhë,
Ishte një udhëzim prej shpirtit të lashtë.

Në Gur të Hasit, fatin e gjeta,
Ku takova një çetë profetësh,
Një prift, një shkrimtar, një patriot,
Një ipeshkëv, fisnik, që mbante fjalën,
Ashtu si malet që këndonin këngën e Sibilave.

Me Bogdanin, në natën e vonë,
Një gotë raki, shprese dhe kujtesë,
Me Rugovën trokitëm gotat,
Dëgjohej krisma nga Hasi deri në Rugovë,
Një simfoni shprese dhe sakrifice.

Pjetër Bogdani ishte më shumë se një figurë,
Ai ishte një simbol i mbrëmjeve të dimrit,
Një njeri që vdiq, por jetoi në fjalët e tij,
Një mendimtar që përballoi luftrat e çdo kohe,
I ngurtë si guri, por i thellë si oqeani.

Në luftën me osmanët, ai qëndroi si shkëmb,
Duke sjellë lirinë dhe një frymë të re,
Ndërsa shkrimet e tij do të qëndrojnë,
Si një dëshmi e një kohe të humbur,
Për çdo shqiptar që e ndien këtë kujtim.

Kështu, në Gur të Hasit, ku filloi gjithçka,
Një njeri prej guri, Pjetër Bogdani,
Shkroi historinë e një populli të pathyer,
Ai ishte mjeku i shpirtit dhe poeti i popullit,
Një pasqyrë e Shqipërisë që shkëlqen çdo ditë.

Prishtinë, 3 shkurt 2024

SIVJET VETËM UNË DHE VARGU

Ishin galaktikat që u shuan para nesh,
planetët që u derdhën si pluhur i fjetur,
ne mbetëm pezull,
pa tokë, pa qiell, pa kohë.

Asgjë nuk mund ta kalojë këtë rrugëtim,
as fryma e fundit e dritës,
as ëndrrat që dikur gëzonin trupin tim.
Vetëm vargu më pranoi në prehrin e vet.

Më pa si hije të përhumbur
në orbitën e një universi të fikur,
më mbështolli në heshtjen e kuptimit
si një fletë letre që s'ka më ku të shkruhet.

Sivjet të gjithë u larguan,
edhe yjet u shpërndanë si pelegrinë të humbur,
koha refuzoi të rrinte në këtë përjetësi
ku as e djeshmja, as e nesërmja s'kishin më emër.

Por vargu, ai mbeti aty.
Fjetëm bashkë në zbrazëtinë e një bote pa njerëz,
diku mes galaktikave,
pranë rrugës së qumështit
u zgjuam mes fjalëve që i thurëm njëri-tjetrit,
e befas, nuk ndihesha më vetëm.

Duro, poezi!
Unë, në vogëlsinë time, s'kam varg
pa një galaktikë që ua vë sipër shpresave.

Nëse më pyet dikush, nuk e di përgjigjen:
A jam vetëm unë me vargun sivjet,
apo vetëm vargu me mua?
Cili e marrim tjetrin me vete?

Ne jetuam përmbi ekzistencën,
pranë pamundësisë,
në hapësirën ku fjala
mbetet e fundit që shpreson.

Mbase ekzistenca s'është veçse një rrenë e bukur,
sepse jeta ndodh vetëm në mes të poezisë.
Jeta vazhdon prej vargut e tutje...

Salsburg, 7 mars 2025

ARNIMI I SHPRESAVE

I kam thurur shpresat për të mirat e jetës,
që nga vegjëlia e deri në thinjat e mendimit,
i kam endur mbi fijet e viteve të jetesës
si një pelegrin që endet në rrugën e fatit.

Por jeta i ka shqyer një nga një,
si era që zhvesh pemët në muzg,
sfidat kanë trokitur me duar të akullta,
zhgënjimet kanë fshirë gjurmët e lutjeve të mia.

A mund të arnohet shpresa si një rrobë e vjetër?
Ndoshta mund të qepë plagët e padukshme
me fije heshtjeje dhe durimi,
me pendesën e dritës që kërkon të kthehet
në burimin e saj?

E di, asgjë nuk është e imja,
as gëzimi, as trishtimi, as shpresa vetë,
ne jemi endacakë të përkohshëm,
udhëtarë mbi rrugë që s'i kemi vizatuar vetë.
vijmë, shkojmë dhe harrohemi.

Por nëse Zoti më sheh, na mëson nga durimi im,
nëse engjëjt e shkruajnë emrin mbi rërën e kohës,
atëherë le të jem një copëz pëlhure i shpërndarë
që e arnon shpirti im me penj lumturie.

Do të mbledh copat e shpresës,
do t'i arnoj me fjalët që i luten qiellit,

me besimin e një pelegrini që sheh përtej iluzioneve,
me dorëzimin e një hëne që nuk i trembet terrinës.

Sepse çdo shpresë që thyhet,
rikthehet si një agim i fshehur,
si një urtësi që hesht, por nuk vdes,
si një lot që bie mbi tokë, por avullohet në qiell.

NË MBRETËRINË E VERBËRISË

(“Në një botë të verbër, ai që sheh quhet i çmendur.”

– Niçe)

Jetojmë në një botë
ku dashuria merret me këste,
e ku shpirtrat shiten lirë
dhe ndërgjegjja blihet me zbritje sezonale,
por sezoni zgjat shumë.

Dituria është mallkim,
injoranca – kurorë e artë,
ndërsa mençuria rri e gjunjëzuar
para një turme që brohoret padijen.

Një shkrimtar endet rrugëve,
me xhepa bosh dhe zemër të rëndë,
me fjalë që nuk gjejnë letër,
me mendime që peshojnë më shumë se ari.
Kot se koti, kjo nuk i ndihmon.

Një intelektual hesht
si një lis i prerë nga rrënjët,
ndërsa estrada dhe politika
përcaktojnë ligjet e së vërtetës.

Këtu gënjeshtër vishet me dritë,
kurse e vërteta struket nën hije.
Këtu urtësia është një pëshpërimë,
ndërsa budallallëku bërtet nga majat.

A ka mbetur një dritë diku?
Një mendim që nuk është në shitje?
Apo të gjithë jemi shndërruar në hije
të një bote që i ka mbyllur sytë?

TË DUA MË SHUMË SE KAQ

Të dua më shumë se era e veriut që urren heshtjen,
Më shumë se nata që urren flakën e qiririt,
Më shumë se toka që shembet nën peshën e stuhive.
Të dua si një uragan që thyen zinxhirët e qiejve.

Të dua më shumë se ujërat që përpijnë brigjet,
Apo retë që mbyllin yjet nga sytë e botës.
Më shumë se shpirti i një të robëruari që thërret për dritë,
Dashuria ime është një flakë që nuk shuhet kurrë.

Të dua më shumë se zogjtë që ndiejnë dhimbjen e kafazit,
Më shumë se një shkëmb që fundoset në det të pafund,
Më shumë se ëndrrat që zgjohen nga kthetrat e maktheve.
Ti je frymëmarrja e kuptimit, ti je gjithçka që kam dhe nuk kam.

Të dua më shumë se një pemë që kërkon qiellin përmbi degë,
Më shumë se rrënjët që ndjekin ujërat e thella të tokës.
Të dua si dielli që përfaqon çdo mëngjes me zjarr,
Si zemra që nuk di të ndalojë, që hapet e mblidhet për jetë.

Betohem për ty në çdo rrahje të pafund të universit,
Në çdo dritë që lind dhe shuhet në kozmos.
Të dua më shumë se vetë betimi që urren mashtrimin,
Më shumë se përjetësia që nuk di ku mbaron dhe ku nis.

Të dua më shumë se kaq –
Më shumë se fjalët që mund të shpiken,
Më shumë se botët që mund të ngrihen

Apo të shkatërrohen.

Dashuria ime është drita që ndriçon edhe përtej territorit.

Është një univers i pamatë që lind brenda meje.

Dhe sërish pak, më duket pak.

E ti,

Ti më duaj edhe pak më shumë.

Ndoshta sa gjysma e asaj që nuk matet,

Nëse do të kesh kuptim në këtë poezi.

KU TË TAKOHEM ME TY?

Në cilin varg të shkruar kam lënë veten time?

Në vitin 1978, unë linda,
por koha nuk priste, dhe vazhdoi të ecë,
më mori për dore, e shpiu në udhë të errëta,
në rrugët që duken si labirinte të pafundme,
ku çdo hap të çon te një pasiguri,
dhe çdo mendim është një udhëkryq,
ku gjithçka që ndjehem është një moskuptim,
por gjithçka që bëj është një kërkim pa fund,
për të gjetur një të vërtetë që nuk e kam.

Më takon të jetoj mes dy botëve,
njëra që vjen dhe kalon shpejt,
tjetra që ka mbetur në heshtje,
po e shoh si më ikën vetja,
si rrethi që kurrë s'po përmbyllet,
dhe si koha më shpërndan një pjesë të vetes,
si një pjesë që e humbas dhe nuk mund ta riparoj,
dhe ende kërkoi aty ku humbi shpresa ime.

Mos jam bërë një fjalë që s' shprehet?
Një mendim që endet pa folur?
Një numër pa shifër në kujtesë?
Një vit që mbetet përgjysmë?
Mos vallë pleqëria nuk është asgjë,
veçse një pritje e gjatë e vetvetes,
që nuk di ku të kthehet më?

Nëse më gjen diku, më thirr me zë,
në vargun e pashkruar, në heshtjen që mbeti,
në udhën ku koha më vodhi fytyrën,
në kujtesën ku jam dhe nuk jam më,
në ndonjë fjalë që zgjodhi të mos vdesë,
atje, ndoshta, mund të takohem me veten.

KËTU E TUTJE FLET PËRDËLLIMA⁵

(Kushtuar Nënës së të zhdukurëve të luftës)

E kam shtëpinë të hapur,
derën gjithmonë çelë,
si zemrën që s' di me u mbyllë
për birin që nuk kthehet.

Në krah kam fotografinë,
e buzëqeshur, si me jetu
por mbrapa asaj buzëqeshje
ka një shteg që s' shpie askund.

E kam pas djalin
por nuk e kam pas lirinë.
Tash kam lirinë,
por nuk e kam më djalin.

Dhe kjo më vret.
Më duket se po e tradhtoj...
Se po jetoj, po frymoj,
ndërsa ai është diku i harruar nga bota,
jo prej meje.

Kur qeshin të tjerët,
unë hesht,

---

⁵Përdëllimë është një ndjenjë e përzier mes dhimbjes, dashurisë, mëshirës dhe mallëngjimit.

jo se nuk dua të qesh,
por se çdo buzëqeshje më del me lot.
Se çdo festë më gërvisht plagën
e çdo himn më kujton britmën
që s'e dëgjoji askush atë natë.
Në fakt atë ditë trishtimi...

Kam flamurin në mur,
dhe krenarinë e mbështjellë si shall,
por nën këtë shall,
kam edhe një zë që më thotë:
“Mos u ngazëlle shumë, nënë,
unë jam ende i humbur në lirinë tënde.”

E kur më thonë:
"Gëzohu, moj nënë e dëshmorit!",
unë vetëm përkul kokën.
Se s'mund të them që po më mungon,
as që jam e dobët.
Unë vetëm lejoj
që këtej e tutje të flasë përdëllima.

Prishtinë, 7 prill 2023

HIJA E HIJES

Në thellësinë e natës,
ku zemra nuk gjen prehje,
një hije ecën pranë meje,
e qetë, por e rëndë sa koha.

Ajo pasqyron çdo hap timin,
por mbetet një frymë pas,
një jehonë e heshtur e qenies sime,
që kurrë nuk takohet me shikimin tim.

Ajo më ndjek përmes orëve,
përmes rrugëve të boshatisura të mendimeve,
si një pëshpëritje në errësi të,
një shoqëruese pa emër.

Hija e hijes sime,
e patjetërsuar, por gjithmonë e pranishme,
shkrin në përqafimin e natës,
por lë pas një gjurmë.

Dhe unë, në kërkimin tim të pafund,
nuk mund të shpëtoj dot nga kapja e saj,
se ajo është pasqyrimi i gjithçkaje që është humbur,
e vërteta e fshehur në të padukshmen.

DASHURIA I NGJAN URREJTJES

Kur dashuron, bota tretet në eter,
Syve u jep një dritë që s' njeh kufij,
Të ligat zhduken si hije në mjegull,
E të mirat lulëzojnë, rriten, marrin shpirt.
Çdo pengesë bëhet një urë e artë,
E dëshira kthehet në yllin më të ndritshëm.

Por urrejtja, si hije e fshehtë e dashurisë,
Me sy të errët i sheh të njëjtat forma.
Çdo mirësi mbulohet nga një re e zezë,
E çdo gabim rritet, bëhet mal i pakalueshëm.
Fjalët kthehen në shpata të mprehta,
E shpirti zhytet në vorbullën e vetmisë.

118

Dashuria sheh thellë, më tej se syri mundet,
E kthjellon edhe ujin më të turbullt,
I jep kuptim pranisë dhe mungesës,
Kthen humbjen në fitore të heshtur,
Dhe çdo çast të thjeshtë e bën të pavdekshëm,
Një frymëmarrje e butë që sjell jetë.

Urrejtja, e fshehur në hijen e saj të mbrapshtë,
Rrëmben çdo ngjyrë nga drita e shpresës,
Çdo e mirë bëhet e vogël, e padukshme,
E mendja bëhet rob i ankthit të përhershëm.
Sytë e urrejtjes nuk kërkojnë shërim,
Por kënaqen në shkatërrimin e heshtur.

Të dyja, dashuria dhe urrejtja, janë një pasqyrë,
E një emocioni të thellë që kërkon fuqi,

Njëra ndriçon terrin më të thellë,
Tjetra e mbulon dritën me hijen e saj.
Në zemër, të dyja lënë gjurmë të forta,
Por rruga që ndjek varet nga zgjedhja jote.

Dashuria i fal gjithçka, pa kushte, pa frikë,
Urrejtja i merr gjithçka, pa mëshirë, pa fund.
Njëra ndriçon sytë me shpresë e dritë,
Tjetra i errëson me hidhërim të pafund.
Por në thelb, të dyja janë motra të heshtura,
Duke jetuar në zemrën e së njëjtës ndjenjë.

FYELLI I LIRISË

Për Ali Lajçin

Në grykën e thellë të atyre maleve,
ku gurët flasin me zëra të vjetër,
zbriti ai, jo si hije, as si krismë,
por si këngë që vjen nga shekujt e plagosur.

I kishte rënë fyellit qysh fëmijë,
me gjuhën e bariut dhe të lirisë,
dhe çdo vragë e dhisë mbi shkëmb
i ngjante një harte të atdheut të tij.

Rugova vetë ia mësoi alfabetin
e dashurisë për truallin Arbëror,
me gerrat e heshtjes dhe të qëndresës,
ku “A” është Atdheu, dhe “L” është Liria.

Natyra ia kishte mbjellë në shpirt
kërshërinë për qiell të paqetë nga dhuna,
ndërsa era i shkruante në mendje
ligjërrata që nuk harrohen nga koha.

E internuan, e burgosën, e ndaluan –
por mendimi i tij, siç thoshte Azem Shkreli,
ishte më i lartë se muret e ferrit:
“Liria nuk është fjala – është flijimi.”

Deputet i shpirtit, jo vetëm i fjalës,
me zemër që rrihte si këmbanë mali,
kryetar në Pejë, por prijës në ndjenjë,
ku çdo vendim ishte kthesë drejt dritës.

Kur e dëgjonte heshtjen e maleve,
ai dinte të kuptonte çfarë po kërkonin
një këngë që kthehet në betejë,
një burrë që bëhet flamur në furtunë.

Sot, nuk ka nevojë për monument,
se ai jeton në tokën që e ruajti,
në fyellin që ende këndon në erë
për të gjithë ata që ecin gjurmëve të tij.

Ali Lajçi, emër që nuk ngjitet në fjalë,
po që frymon në heshtje me lavdi,
si ai zë i thellë i maleve të Rugovës
që s'ka nevojë të bërtasë për t'u ndjerë burrëri.

Prishtinë, 28 prill 2025

PSE VDEKJA NUK VDES

Vdekja ecën hapave të amshimit,
nëpër rrudhat e kohës,
vdekja është diku, por nuk ndodh,
është emri që thirret, por nuk përgjigjet.

Nëse vdekja do të vdiste,
kush do t'i ndalte lumenjtë?
Kush do ta shuante zjarrin e trupit?
Kush do të mbyllte perden e fundit?

Por vdekja nuk vdes, sepse s'ka kush ta vrasë,
as koha, as mendimi, as nata që tretet,
ajo rri si një pasqyrë e zbrazët,
ku shikojmë fundin tonë, por s'e prekim dot.

Ajo fle në pritje të të gjallëve,
por kush do ta zgjonte?
Kur s'ka më kush të vdesë,
vdekja mbetet pa kuptim, pa punë, pa jetë.

Nëse të gjallët s'do të vdisnin më,
a do të ekzistonte akoma vdekja?
Një mbretëri pa mbret, një natë pa terr,
një fjalë që s'ka kujt t'i shqiptohet.

Vdekja nuk vdes, sepse ne e mbajmë gjallë,
e mbështjellim me frikë, e kurorëzojmë me mister,
por kur frika shuhet dhe jeta s'ka fund,
vdekja mbetet thjesht një kujtim i kotë.

URA QË LIDH DY BRIGJE – EMRIN TIM DHE ZËRIN TËND

Ti je fjala që më thërret nga përtej,
unë – hapi që e kalon heshtjen.

Mes nesh rri një lumë i pashkruar,
ujë i turbullt prej kujtimesh të paqena.

Por unë jam ura – ndërtuar nga drita,
prej emrit tim e zërit tënd.

Nëse më thua, unë do të jem bregu yt,
nëse hesht, do të jem era që të kërkon.

Mos më kalo pa më prekur,
se ura jeton veç kur shkelet mbi të.

Amsterdam, 20 korrik 2024

KOLONIZIMI I DËSHIRAVE

(Militantit politik)

Dikur, dëshirat më lëngonin si lule,
të njoma, të pastra, të lindura në dritë,
nga uji i qetësisë dhe shpresa e brendshme
që nuk kërkonte më shumë, veçse të mirë.

Por një ditë, pa zhurmë, pa krismë, pa flamur,
erdhi një ushtri mendimesh të liga,
të veshura me premtime dhe ngjyra të rreme,
e ngritën kampin në zemrën e dëshirës.

M'i zëvendësuan ëndrrat me premtime të zbrazëta,
dëshirat me lakmi, të mirën me më shumë,
e më mësuan të dua çka nuk më duhej,
të kërkoj çka më rrënon, jo çka më shpëton.

Tani, çdo mëngjes, zgjohem me etje
për një gotë bosh, për një dritë që nuk nxehet,
e në vend të një paqeje të vogël e të thellë,
dëshiroj stuhi që më treten në hi.

Dua ta çliroj shpirtin nga ky pushtim,
të çrrënjos barrikatadat që më bëjnë rob,
të ndal frymëmarrjen e urisë që nuk ngopet,
e të dua sërish siç dëshiron një fëmijë.

Dua një dëshirë që nuk mbart helmin,
një dëshirë që nuk më harxhon, por më ndriçon,
të rikthehem në veten para kolonizimit –
kur e mira s'më dukej e mërzitshme,
por e mjaftueshme.

NGA LARGËSIA TEK PRANIA

(Për paradokset – larg dhe afër)

Sot jam këtu.

Në Gjirokastër.

Jo vetëm në qytetin që flet me gurët,
por në zemrën e një historie
që nuk është as e kaluar,
as e harruar.

Kam ardhur jo vetëm me trupin,
por me një mendje që kërkon ndalesë,
në një kohë që vrapon
pa më pyetur nëse dua të shkoj diku.

Por si çudi e kësaj bote:

Kur je larg,

je më afër.

Një mesazh, një klik, një buzëqeshje digjitale
dhe mendon se je pranë njerëzve të tu.

I sheh fytyrat, i dëgjon zërat,
madje ndonjëherë,
ndihesh më i dashur
se kur ishe vërtet atje.

Teknologjia –

ajo flet si magji,

si një lumë që rrjedh përmes kablllove e valëve,

dhe sjell me vete

atë që dikur e quanim mungesë.

Por pastaj...
je afër
dhe je në të njëjtën kohë larg.

Në të njëjtën dhomë.
Por mendjet bredhin larg njëra-tjetrës.
Në të njëjtën tryezë –
por ndarja është më e thellë
se çdo oqean.

Një ekran.
Një lajm.
Një punë tjetër që pret.
Një jetë që nuk ndalet.

Dhe ku mbetëm ne?
Ku mbeti ajo afërsi që dikur s'kishte nevojë për fjalë?
Vetëm një përqafim,
një heshtje që kuptohej vetë.

Në këtë qytet,
ku kalldrëmi ruan gjurmët e shekujve,
dëgjova një gur të më thoshte:
*“Nëse nuk ndalesh,
nuk je kurrë vërtet afër.”*

Dhe u ndala.
Jo për të parë pamjen,
por për të parë veten time.
Se jeta nuk matet me kilometra,

as me sinjale wireless
por me prani.

Me atë ndjesi të heshtur
që ndodh kur dikush është aty,
me ty,
pa e kërkuar me zë.

Jemi njerëz të kohës moderne
udhëtojmë më larg se kurrë,
por e kemi më vështirë të ndalemi.
Kemi më shumë mjete për të komunikuar,
por më pak kohë për të kuptuar.

Afërsia nuk është më çështje vendndodhjeje,
por vëmendjeje.

Dashurie.

Kujdesi për të mos qenë vetëm një tjetër zë
në sfondin e zhurmshëm të jetës.

Sot, në Gjirokastrë,
nuk erdha vetëm në një qytet.
Shkova larg
në kujtesën time,
në historinë e një shpirti
që kërkon prani.

Sepse nga largësia mësojmë të kërkojmë,
por vetëm përmes pranisë
mësojmë të jemi.

PUSHTETI I KLIKIMEVE

Klikimi është valuta e re e botës,
ajo që mat vlerën e një njeriu jo nga mendja,
as nga shpirti,
por nga sa herë është parë,
shpërndarë, komentuar.
Jo doemos edhe sa herë është lexuar.

Në këtë kohë, ku njeriu vlen sa ekрани i tij,
dhe fjala e urtë vdes në heshtje,
mbijetojnë më shumë ata që bërtasin,
jo ata që kuptojnë.

E vërteta humbet në trafik të dendur,
sepse gënjeshtër vishet bukur,
është më “klikuese”, më e lehtë për t’u përtypur,
si një ëmbëlsirë që s’të ushqen,
por të mëson ta kërkosh sërish.

Shpirti është bërë algoritëm,
dashuria – njoftim,
vuajtja – përmbajtje e konsumit,
për t’u shpërndarë, jo për t’u përjetuar.

E njeriu...
njeriu hesht,
me frikën se heshtja nuk klikon.
E mendon veten jo sipas asaj që është,

por sipas asaj që duket,
dhe duket vetëm nëse shfaqet me zhurmë.

Në këtë kohë
ku lajmi lind për klikim,
e ku dhimbja shitet më shtrenjtë se paqja,
ndërsa çdo ndjenjë është e vlefshme vetëm nëse pëlqehet
jeta është shndërruar në ekran.

Dhe kur nuk klikon askush,
nuk ndihesh më i gjallë.

Por ç' rëndësi ka të jesh i dukshëm për botën,
kur je i padukshëm për veten?
Kjo mbase s'i intereson më askujt.

Vjenë, mars 2025

KU JETON E VËRTETA

Ku jeton sot... e vërteta?

Nëse jeton?

Apo thjesht është në arrati të heshtur,
në ndonjë qoshe libri të harruar,
apo në një zemër që ende s'e ka shitur vetveten?

E kërkova në lajme

e gjeta të përdredhur si fije delikatese,
të ngatërruar me interesa,
të veshur me tituj që s'e njohin fytyrën e saj.

E kërkova në fjalime

aty vdiste në buzë,
e ngulfatur nga duartrokitjet për veten,
jo për të drejtën dhe parimet.

E kërkova në rrugë, në kafe,

në fjalë të thjeshta
por ajo fshihej,
nga frika se mos e përdornin si armë
kundër vetë asaj.

Dhe e pyeta veten:

a ka mbetur një vend
ku e vërteta jeton mirë, siç duhet?
Ku rri pa u shtrembëruar?
Pa e detyruar ta ndryshojë emrin?

Më thanë:

ndoshta në ndonjë fshat të largët,
ku të moshuarit ende e matin kohën me ndershmëri
dhe e mbjellin fjalën si grurë për bukën e së nesërmes.

Ose në sytë e një fëmije,
që ende nuk ka mësuar të fshehë,
që thotë gjithçka siç është
pa frikë, pa nevojë të duket ndryshe.

Por sot, këtu ku jetoj unë,
ajo – e vërteta – është si zog krahëthyer
ende frymon, por nuk fluturon dot.

E mbajmë në kafaz
dhe i kërkojmë të këndojë në gjuhë të huaja.

A ka mbetur dikush që e ndien mungesën e saj,
jo si fjalë politike,
por si mungesë fryme?
A ka mbetur dikush që i ngre një strehë,
pa kërkuar që ta quajë të vetën?

Nëse e shihni diku,
të vërtetën, të patjetërsuar,
më thoni.

Ma jepni një lajm
me zë të ulët,
por të pastër.

Se unë s'kërkoj të bëhem i madh me të,
dua vetëm ta kem pranë.
Ta kem si fjalë që nuk dridhet,
si dritë që nuk më mashtron,
si udhë që të çon
tek vetja.

Gjirokastër, 9 prill 2025

KU JE SONTE, JETON KELMENDI

Ku je sonte, Jeton Kelmendi,
kur mendimet zbritën nga qielli
si ushtarë të lirisë,
dhe po marshojnë në tempullin
ku ti ligjëron frymëzimin
me heshtjen e fjalës që digjet në brendi?

Në këtë natë të pazakontë
dëshirat janë kthyer prej mërgimit,
kërkojnë strehë në kështjellën që dikur
e ndërtove mbi vargje dhe dritë,
ku muret ishin prej kujtese
dhe dritaret hapeshin vetëm për dashurinë.

134

Ku je sonte, ti poet i shpirtit që sheh
përtej mjegullave të fjalëve të lodhura?
Mos vallë je ndalur diku në kufijtë
e një bote që po merr formë nga mendimet,
ku çdo ide është një gur i shenjtë
për ta rindërtuar botën me përmbajtje?

Mendja jote sonte është e rrethuar
nga idetë interesante –
të paprekura nga koha,
të çiltërta si fëmijëria e së ardhmes.
Ato nuk kërkojnë duar që i ndërtojnë,
por zemra që i kuptojnë.

Ku je sonte, Jeton Kelmendi,
kur bukuri njerëzore po derdhen
si yje në imagjinatën e qetë?
Ato nuk kërkojnë më trup,
veç prani të ndritshme,
në një natë që s'dëshiron të mbarojë kurrë.

Ku je sonte, mik i fjalës së pastër,
kur nata kërkon të bëhet e përjetshme
vetëm që dashuria të mos humbasë më?
Ti je aty – aty ku as vetvetja nuk të kërkon më,
sepse fryma jote
është bërë vetë frymëzim.

ËNDRRAT NUK KANË BIOGRAFI

Ëndrrat nuk kanë biografi,
nuk thonë se lindi këtu,
as në atë vend të largët,
nuk mbajnë as fjalë për shkolla,
për punë, për mësues
që u mësojnë rrugët e jetës.
Endërrat janë të vetmet
që lëvizin pa kurrfarë dokumentesh,
si hije që s' dijnë të kërkojnë leje
nga drita që i sheh,
përse janë këtu,
apo përse janë atje.

136

Në çastin e ngrirë, ato na kapin,
në një botë pa rregulla,
pa kufij, pa norma,
pa asnjë shenjë që tregon
ku janë fillimet dhe ku janë fundet.
Na shtrijnë para syve
gjërat e pamundura,
duke na thënë që,
nëse guxojmë, mund t'i prekim,
ndërsa kur zbulojmë se janë aty,
të pashpjegueshme, të mëdha,
ato shuhet në heshtje,

si shpresat që humbasin përpara
se të lindin.

Ëndrrat, me fuqinë e tyre,
nuk kërkojnë ta dimë
se ku janë formuar,
se kush i ka lënë të frymojnë
në ajrin e mendjes.
Na japin liri
dhe ne, shpesh të verbuar
nga shenjat e tyre të pazbuluara,
u besojmë,
si një fëmijë që i beson
një lojë të panjohur.

Por a na besojnë ato ne?
A i ndiejnë ato
pasiguritë tona?
A ndjekin ato rrugët tona,
apo, si dëshira të egra,
fluturojnë mbi ne,
dhe shohin si krijesa që i bëjmë
me hapat e ëndrrave tona?

Ne jetojmë në kërkim të asaj
që nuk mund të kapim,
por ne shkojmë përpara,
duke kërkuar dhe humbur

si zogj që ndjekin një horizont
që asnjëherë nuk arrin.

Në një kohë të tillë,
me gjithçka që bëjmë e kërkojmë,
ëndrrat mbeten të paprekshme,
si një shpërthim që s'ka kohë
për të na shpjeguar.
Ato janë, thjesht,
liria që nuk mund të preket,
e papërshkrueshme,
e pafundme dhe e gjitha
në atë çast të vetëm,
kur, ndoshta,
ne s'jemi asgjë më shumë
se një mendim
që vdes
në hapësirën
e përjetshme të natës.

Paris, 29 dhjetor 2024

GJUHA E UJIT

Uji flet, pa fjalë,
Një gjuhë që është e lashtë si vetë Perëndia,
Kjo jehonë e fshehur në thellësi,
Një ritëm që ndjek hapin e krijimit.

Në çdo rënkim të tij,
është shenja e një thirrjeje të pafund,
Dikush, diku, ka dëgjuar,
Në rërën e thellë të shekujve,
Kur Perëndia e fshiu baltën dhe krijoi dallgët.

Uji është kudo, pa shenja,
Në çdo kapërcim, çdo rënkim, çdo valë,
Në pëshpërimat e maleve,
Në qetësinë e liqeneve që mbajnë misterin,
Dhe lumenjtë që rrjedhin si rrugë të hapura,
E në burimet që nxjerrin ujë si gjuhë të harruar.

Njeriu, megjithatë, ka harruar ta dëgjojë,
E sheh ujin si pasuri që mund ta përdorë,
Po a e kupton njeriu se çdo pikë,
Mbart njohurinë e qiellit dhe tokës?

Në disa vende, mungon,
Mungon një e drejtë e thjeshtë –
Për ujë, për jetën, për fjalën e Perëndisë,
Dhe ndihen shushurimat e dëshpërimit.

Uji i munguar bëhet thirrje,
Një shenjë që shkatërron,
Si një furtunë që zgjon shtratin e natyrës,
Në pyetje që s'kanë përgjigje.

Por kur uji shpërthen, kur ai është i hidhur,
Ai rrjedh dhe shkatërron gjithçka që gjen përpara,
Si një fuqi që përmbys dhe lë pas shkatërrim,
Një përmbytje e zemrave të trazuara,
Një zemërim që buron nga thellësitë e heshtura,
Dhe ne e ndiejmë, sepse uji flet pa fjalë.

Në fund, është një pyetje
A mund ta kuptojmë, në këtë jetën tonë të shpërndarë,
Gjuhën e ujit, gjuhën e krijimit,
Që na kujton se pa të,
Asgjë nuk mund të jetë e plotë!

Tiranë, 10 Prill 2025

MENDIME SHKURT PER JETON KELMENDIN

Kelmendi është neo-modernist në strukturën formale të këtyre poezive. Ai iu jep atyre fuqi të jashtëzakonshme, që e godasin ndërgjegjen njerëzore dhe zgjerohet me përsëritje metaforike dhe e bën këtë me një kapacitet mbresëlënës për sintezë. Poezia e tij duket e bukur dhe pushtuese, si ajo e poetëve madhështorë. Emri i këtij autori do të jetë midis poetëve më të rëndësishëm të shekullit 21.

*Prof Emeritus Erneso Kahan
Nobelis për paqe 1985*

Krijimi i poezisë nga poeti kosovar Jeton Kelmendi ka këtë lloj të shprehjes. Në një rën anë, ai ka përjetuar historinë e trishtuar të vendit dhe familjes së tij, dhe në anën tjetër, ai ka zhvilluar arritjet e tij akademike, të cilat e bëjnë atë të aftë të hulumtojë qenien e jetës, të ndjekë kuptimin e esencës së dashurisë dhe të mendojë për vizionin e së ardhmes. Dashuria e tij përfshin dashurinë ndaj atdheut, vendlindjes, të afërmeve dhe miqve.

*Prof. Dr. Lee Kuei-shien (Tajvan)
Kandidat NOBEL për letërsi*

Jeton Kelmendi ka një personalitet të pasur, interesat e tij janë të shumëfishta dhe si pasojë poezia e tij është e mbushur, aq sa ndonjëherë ke përshtypjen që kemi të bëjmë me magjinë e një kamionçine me zjarr që kalon fushat e rrugët e përhap zjarr në të gjitha drejtimet. Është mjaft bukur kur Jetoni prek ezoterizmin pa u ngopur nga hijeshia e së pa parashikueshmes; shumë bukur kur vena

e tij surreale gjen shifrën e përshtatshme për të treguar pastërtinë e fantazisë së tij dhe e vendos brenda qarqeve të shkurtra aderimet ideale, fermentet e shpirtit, dëshirat.

Dante Maffia, Itali

Jeton Kelmendi është një poet i dëshirës, dashurisë dhe shpresës së vazhdueshme.

Njerëzit dhe gjërat që ai i ka dashur më shumë, ai i ka humbur dhe dëshiron shumë për to aq shumë sa që ato depërtojnë në ëndrrat e tij.

Craig Czury Soncino, ShBA

Po ti analizojmë poemat dhe veprat e tjera të , ta zëmë teatrin e Jeton Kelmendit. Gjithë problematika e veprës së tij rrotullohet rreth dashurisë në dimensione të ndryshme. Militanti, luftaraku, biri, dashnori, të gjithë humbin, të gjithë gama e njerëzve të dashuruar na shfaqet nëpërmjet forcës së vargjeve të tij. Jeton Kelmendi na vë në dukje se sensibiliteti dhe empatia janë të parat dhe më të rëndësishmet armë të njeriut, ato që mundësojnë të arrihet shpirti, të preket.

Athanase Vantchev de Thracy, Francë

I ndodhur në pragun e maturitetit të tij artistik, Jeton Kelmendi e ka pasuruar poezinë e Europës (aq egoiste dhe globalizuese), me vargun e tij jashtëzakonisht të gdhendur e të latuar (porsi një diamant i çmuar), me meditimet e tij interogative për destinin e njeriut dhe të planetit, duke e aureoluar dashurinë, emocionin dhe të bukurën që gjendet në çdonjërin prej nesh, në kohën kur

duhej të vijë poeti dhe t'i nxjerrë në dritë, nëpërmjet fjalëve të lindura madje nga mishi e gjaku i tij.

Ion Deaconescu, Rumani

Jeton Kelmendi në orën aktuale është poeti më i përkthyer shqiptar në gjuhë të huaja. Ai buzëqesh me gojën e të tjerëve, qan me lotët e të tjerëve, poezia e tij duke lënë përshtypjen se i drejtohet gjithmonë njërit lexues, ç'prej se ekziston bota, apo ç'prej tani e më shumë shekuj, për t'i folur botës për kohën e tij, për përjetimet e tij, për të dashurën e tij.

Nicolae Dabija, Moldavi

Ai na çon në një vizion të veçantë që dëshirojmë si dëshirë për dëshirë, një formë zbrazjeje të dëshirës që është e paaftë për të përmbushur ose formuar ndonjë objekt, që na vë në rrugën e një të padefinuar përtej ku na pret ardhmëria.

Gustavo Vega Mansilla, Spanjë

Jeton Kelmendi është një poet bashkëkohor Shqiptar, shumë i njohur dhe prolific në median letrare dhe të shkruar në Evropë, ndaj këtë mendim për të e bindur se vepra e ti është kapitale për poezinë në përgjithësi.

Susana Roberts, Argjentinë

Ai mund të ketë një nostalgji të jashtëzakonshme për këtë atdhe në një botë kundërshtimesh ku dashuria e madhe qëndron kundër një lufte që udhëhiqet nga frika dhe nevoja për kontroll, çdo gjë që donë të shuaj identitetin, e kuptuar

si këndvështrim, vendndodhje. Jeton Kelmendi ka tipare alegorike dhe fokuson në ngjarje apo një takim specifik pa u ndalur tek lokalja apo universalja.

Erling Kittelsen, Norvegji

Kjo poezi është e trashë me ndjenja, por kontrollohet nga mendimet. Saktësishtë e thënë kështu sepse protagonistin planifikoi gjithçka që ai dëshiron të bëjë. Ai e kuptoi që flet pak, sepse situatat kërkojnë që ai të jetë i tillë. Poezitë e Jeton Kelmendit janë artistike dhe kanë tërheqje për shkak të stilit të tij me thjeshtësi për t'i thënë gjërat e mëdha.

Prof. Rahman Shaari, Malaizi

BIOGRAFIA

Jeton Kelmendi është një nga figurat më të njohura të letërsisë dhe mendimit bashkëkohor shqiptar. I lindur në vitin 1978 në Pejë, Kosovë, ai ka ndërtuar një karrierë të pasur si poet, eseist, dramaturg, studiues, përkthyes, profesor universitar dhe akademik i njohur ndërkombëtarisht. Kelmendi konsiderohet gjerësisht si poeti shqiptar më i përkthyer i kohës sonë, me krijimtarinë e tij të përkthyer në mbi 40 gjuhë të botës dhe i pranishëm në shumë antologji ndërkombëtare të poezisë moderne.

Thelbi i poezisë së Jeton Kelmendit përqendrohet në dashurinë si koncept universal, në reflektimet mbi kohën, kujtesën, identitetin dhe qenien. Vargu i tij dallon për një lirikë të thellë filozofike dhe një sintaksë të pastër e të përpunuar, që e bën atë një nga zërat më origjinalë të poezisë bashkëkohore evropiane. Ai është gjithashtu një studiues i përkushtuar i diskursit politik, komunikimit masiv dhe identitetit kulturor, fusha në të cilat ka publikuar një sërë veprash akademike. Në fushën akademike, Kelmendi mban titullin Profesor në Kolegjin AAB në Prishtinë, ku ligjeron lëndë të lidhura me komunikimin dhe shkencat politike. Ai është anëtar i rregullt i shumë akademive ndërkombëtare të shkencave dhe arteve, përfshirë Akademinë Evropiane të Shkencave dhe Arteve dhe Akademinë e Arteve dhe Kulturës

Botërore, ku kontribuon në zhvillimin e dialogut ndërkulturor dhe promovimin e vlerave të dijes.

Jeton Kelmendi është fitues i një numri të madh çmimesh letrare dhe dekoratash kombëtare e ndërkombëtare. Ai është nderuar me medalje, mirënjohje dhe tituj nderi nga institucione kulturore dhe shtetërore në vende si Franca, Italia, Turqia, Egjipti, Polonia, India, SHBA etj. Këto vlerësime janë një dëshmi e ndikimit të gjerë të veprës së tij përtej kufijve gjuhësorë dhe kombëtarë. Si përkthyes dhe ambasador kulturor, Kelmendi ka sjellë në gjuhën shqipe poetë të mëdhenj botërorë, ndërsa poetët shqiptarë i ka çuar me finesë drejt lexuesit ndërkombëtar. Përmes veprës së tij, ai ka ndërtuar ura mes kulturave dhe ka kontribuar fuqishëm në afirmimin e letërsisë shqipe në skenën botërore.

Me këtë përkushtim ndaj fjalës së shkruar dhe vlerave humane, Jeton Kelmendi mbetet një zë i rrallë, i fuqishëm dhe i patjetërsueshëm në letërsinë dhe mendimin bashkëkohor shqiptar dhe evropian.

PËRMBAJTJA

PARAFJALË-----	5
JETA KA SHIJE TË PËRZIERA -----	7
MATJA E PAMATSHME E DASHURISË -----	11
HIJET QË S'DUHET TË SHUHEN -----	12
LËKURA E AJRIT -----	13
MENDIMET E MIA PËR BESIMIN -----	15
MENDIMET E MIA PËR DASHURINË -----	16
HIÇ PLUS -----	18
KU FLE SONTE NATA -----	20
KODI I PADUKSHËM -----	22
PRANIA E MUNGESËS -----	23
TË GJITHË MIQTË I GJEJ ME GISHTIN TREGUES-----	24
GJYMTYRËT E KUPTIMIT -----	28
<u> </u> MANTRA-----	
29	
ÇFARË DO T'I THEM PASIONIT -----	31
EUDAIMONIA -----	33
FORMULA E NJË ËNDRRE TË VONUAR -----	35
EPIGRAME -----	36
PËRDËLLIME -----	37

GJEOMETRIA E JETËS MATET ME EKUACIONET E DASHURISË	38
DASHURIA E SHKURTËR JETON GJATË	39
MBASE UNË DUHET TË JEM ATJE	40
ELEGJI PËR GJUHËN SHQIPE	41
UDHËTIM I MAGJINUAR	43
RRUGËTIM NËPËR HIJEN E DRITËS	44
KJO POEZI ËSHTË SI KOSOVA	47
TRENI	49
NË MUNGESË TË PRANISHME	50
AJO KOHËN E MAT ME NJË NATË DASHURIE	52
E VËRTETA NË EPOKËN E MASHTRIMIT	54
DY ËNDËRRA DHE NJË ZGJIM	56
TË KUJT JEMI UNË E TI, ATDHE	58
MOTIVE RUGOVE	63
AS DJE AS SOT, NUK HARROHET AS NESËR	64
PREJ MOHIMIT DERI TEK ABSOLUTJA	66
POEZINË E KAM SI SYZAT	68
POEZIA SOT KA DITËN E SAJ	69
PSE IKE PA NA THËNË LAMTUMIRË, MIKE	72
NË EMËR TË PËRHERSHMES	74

KU MBETI KOHA JOTE, O DITË E MIRË E LUMTURISË---75	
KËTU APO ATJE -----77	
NGA KJO POEZI E SHOH EDHE TË PADUKSHMEN-----78	
KY VETËKUPTIM I DASHURISË -----79	
FJALA IME -----80	
DIKUSH MË SOLLI DERI KËTU -----82	
KUR MENDOJ PËR TY DASHURI -----84	
JETA ËSHTË NJË RRËFIM ME EPISODE-----85	
<u>OKSIMORON -----86</u>	
ANATOMIA E NJË SHKRESE POETIKE -----88	
VETËM DHIMBJA NUK NDIEN DHIMBJE -----90	
ËNDËRRO, POR MOS U BËJ ËNDËRR -----92	
KUJTESA NUK EKZISTON -----93	
JETA (NUK) EKZISTON -----94	
KËTU DIKU KA JETUAR GJERGJ KASTRIOTI -----95	
KJO MBRËMJE NUK ËSHTË FILLIMI -----97	
JETA ËSHTË MATEMATIKË QË MBLLEDH NUMRA-----99	
ÇKA NA MËSON HISTORIA -----101	
SIVJET VETËM UNË DHE VARGU -----105	
ARNIMI I SHPRESAVE-----107	
NË MBRETËRINË E VERBËRISË -----109	

TË DUA MË SHUMË SE KAQ	111
KU TË TAKOHEM ME TY	113
KËTU E TUTJE FLET PËRDËLLIMA	115
HIJA E HIJES	117
DASHURIA I NGJAN URREJTJES	118
FYELLI I LIRISË	120
PSE VDEKJA NUK VDES	122
URA QË LIDH DY BRIGJE – EMRIN TIM DHE ZËRIN TËND	123
KOLONIZIMI I DËSHIRAVE	124
NGA LARGËSIA TEK PRANIA	126
PUSHTETI I KLIKIMEVE	129
KU JETON E VËRTETA.....	131
KU JE SONTE, JETON KELMENDI	134
ËNDRRAT NUK KANË BIOGRAFI	136
GJUHA E UJIT.....	139
MENDIME SHKURT PER JETON KELMENDIN	141
BIOGRAFIA	145

Katalogimi në botim – (CIP)
Biblioteka Kombëtare e Kosovës “Pjeter Bogdani”

821.18-1

Kelmendi, Jeton

Mantra / Jeton Kelmendi. - Prishtinë : IWA Bogdani, 2025. - 152 f. ; 21 cm. - (Biblioteka : “Adem Shkreli”)

ISBN

978-9951-394-54-3